

PowerBook G4

Klargjøringshåndbok

Inneholder informasjon
om klargjøring, utvidelser
og problemløsning for
PowerBook G4-maskiner

 Apple Computer, Inc.

© 2003 Apple Computer, Inc. Alle rettigheter forbeholdes.

Ifølge lov om opphavsrett kan denne brukerveiledningen ikke kopieres, helt eller delvis, uten skriftlig samtykke fra Apple.

Apple-logoen er et varemerke for Apple Computer, Inc., registrert i USA og andre land. Bruk av «tastaturlogoen» (Tilvalg-A) i kommersiell sammenheng uten skriftlig tillatelse fra Apple, kan utgjøre en overtredelse av lov om opphavsrett.

Det er blitt lagt stor vekt på at informasjonen i denne håndboken skal være mest mulig nøyaktig og korrekt. Apple er ikke ansvarlig for eventuelle trykk- eller skrivefeil.

Apple
1 Infinite Loop
Cupertino, CA 95014-2084
408-996-1010
www.apple.com

Apple, Apple-logoen, AirPort, Apple Store, AppleTalk, Final Cut Pro, FireWire, Mac, Macintosh, Mac-logoen, PowerBook, QuickTime, og Sherlock er varemerker for Apple Computer, Inc., registrert i USA og andre land.

Finder, iCal, iChat, iDVD, iMovie, iPhoto, iPod, iTunes og SuperDrive er varemerker for Apple Computer, Inc. ENERGY STAR® er et varemerke som er registrert i USA.

Java er et varemerke for Sun Microsystems, Inc.

PowerPC er et varemerke for International Business Machines Corporation, og er brukt på lisens derfra.

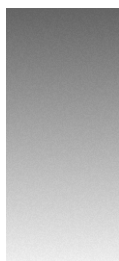
Andre firma- og produktnavn som nevnes i denne håndboken, er varemerker for sine respektive eiere. Henvisninger til produkter fra andre produsenter skjer kun av informasjonsmessige grunner og innebærer verken en understøttelse eller en anbefaling av disse produktene. Apple vedkjenner seg intet ansvar i forbindelse med disse produktenes ytelse eller anvendelsesområde.

Framstilt under lisens fra Dolby Laboratories. «Dolby», «Pro Logic» og dobbel-D-symbolet er varemerker tilhørende Dolby Laboratories. Confidential Unpublished Works, © 1992–1997 Dolby Laboratories, Inc. Alle rettigheter forbeholdes.

Produktet som er beskrevet i denne veiledningen, bygger på opphavsrettslig beskyttet teknologi som er beskyttet av bestemte amerikanske patentrettigheter og andre eierrettigheter som eies av Macrovision Corporation og andre rettighetseiere. Bruk av denne teknologien må være autorisert av Macrovision Corporation og er kun beregnet for hjemmebruk og annen begrenset visningsbruk med mindre annet er autorisert av Macrovision Corporation. Dekompilering av kildekode er forbudt.

Apparatus Claims for U.S. Patent Nos. 4,631,603, 4,577,216, 4,819,098 og 4,907,093 lisensiert kun for begrenset visningsbruk.

Innhold og funksjoner i Sherlock kan endres eller fjernes uten varsel.

Innhold

1 Klargjøring 7

- Koble maskinen til strømmettet 8
- Kalibrere batteriet slik at det gir best mulig ytelse 9
- Koble til det interne modemmet 9
- Åpne skjermen 10
- Slå på maskinen 11
- Flytte objekter på skjermen 12
- Justere skjermen 13
- Hvordan finne ut mer 14
- Når du er ferdig med å bruke maskinen 15

2 Bli kjent med maskinen 17

- PowerBook-maskinens grunnleggende funksjoner 18
- Andre PowerBook-funksjoner 20
- Inni maskinen 22
- Om Mac OS X 24
- .Mac – Internett-tjenester for Mac-brukere 25
- Sherlock – din privatdetektiv på Internett 26
- Apple.com – en inngangsport til World Wide Web 27
- QuickTime – lyd og video på Internett 28
- iMovie – lag og rediger digitale filmer 29
- iPhoto – organiser, rediger og del digitale bilder 30
- iTunes – digital musikk for Mac og iPod 31
- iDVD – sett sammen og brenn dine egne DVD-plater 32
- Programvareoppdatering – sørger for at maskinen alltid er oppdatert 33

- iCal – organiser og del kalendere 34
- iChat – chat med venner på Internett 35
- Kontoer – gjør én Mac om til flere 36
- Mac Hjelp – svarene på alle dine Macintosh-spørsmål 37

3 Bruke maskinen 39

- USB (Universal Serial Bus) 40
- FireWire 42
- Bruke Bluetooth-enheter 44
- Trådløs AirPort-tilkobling til nettverk og Internett 45
- Ethernet (10/100Base-T) 46
- Støtte for ekstern skjerm (VGA, Composite og S-Video) 47
- Batteri 50
- Bruke den optiske stasjonen 54
- Tastaturkontroller 58
- Bruke talltastaturet 59
- Sikre maskinen 59

4 Arbeide med operativsystemet 61

- Om Mac OS X 61
- Bruke Classic i Mac OS X 62

5 Forbedre maskinen 63

- Installere ekstra hukommelse 63
- Installere et AirPort Extreme-kort 69

6 Problemløsning 73

- Innholdet i dette kapitlet 73
- Problemer som hindrer deg i å bruke maskinen 74
- Gjenoppbygge maskinens programvare 75
- Andre problemer 76
- Finne serienummeret på maskinen 77

Tillegg A Spesifikasjoner 79

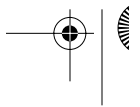
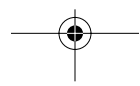
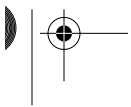
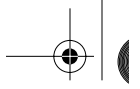
- Apple systemprofil 79

Tillegg B
Vedlikehold, bruk og sikkerhet 81

- Rengjøre PowerBook-maskinen 81
- Bære PowerBook-maskinen 81
- Oppbevare PowerBook-maskinen 81
- Sikkerhetsinstruksjoner for klargjøring og bruk av maskinen 82
- Generell sikkerhetsveiledning 83
- Apple og miljø 84
- Ergonomi 84

Tillegg C
Tilkobling til Internett 87

- Oppringt forbindelse (PPP) 88
- DSL-, kabelmodem- eller LAN-forbindelse til Internett 91
- Problemløsning 96

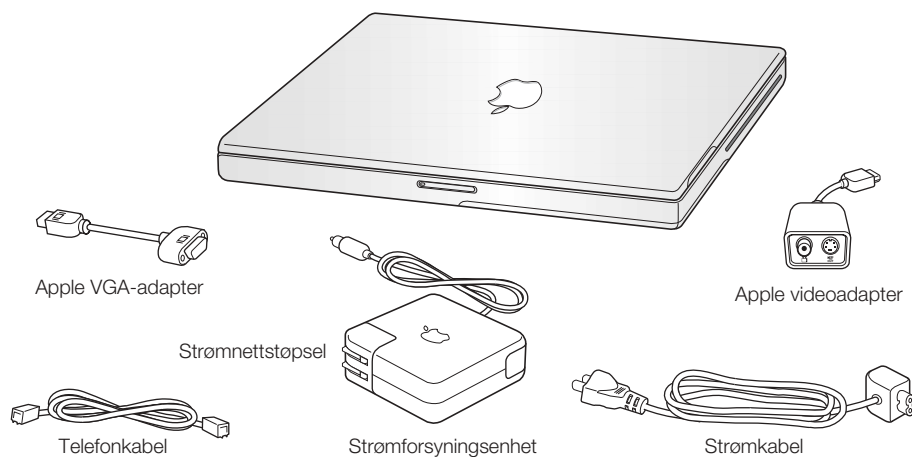
K A P I T T E L

1

Klargjøring

Macintosh PowerBook-maskinen er laget slik at du enkelt kan klargjøre den og begynne å bruke den med én gang. Hvis du aldri har brukt en PowerBook-maskin før eller er ukjent med Macintosh-maskiner, kan du ha nytte av å lese dette kapitlet for å få en oversikt over maskinens funksjoner og veiledning om hvor du kan finne mer informasjon.

Hvis du er en erfaren bruker, vet du kanskje nok til at du kan komme i gang med å bruke den nye PowerBook-maskinen din. Du kan likevel ha nytte av å se gjennom informasjonen i kapittel 2, «Bli kjent med maskinen» for å lære om PowerBook-maskinens nye funksjoner.

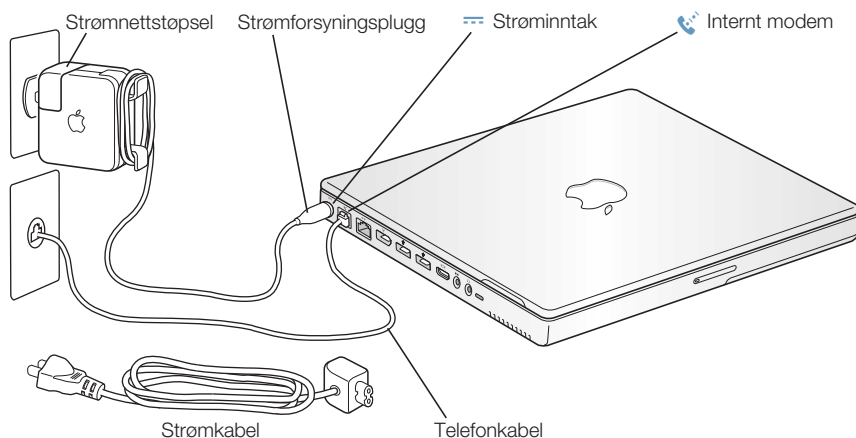
Viktig Les installeringsveiledningen og sikkerhetsinformasjonen (på side 81) nøye før du kobler maskinen til strømmettet.

Koble maskinen til strømmettet

Når maskinen er tilkoblet strømmettet, får den strøm til å fungere og batteriet, som gir strøm til maskinen når den ikke er tilkoblet strømmettet, lades. Første gang du bruker maskinen, bør den være tilkoblet strømmettet i tilfelle batteriet har ladet ut under transport eller lagring.

Viktig For å sikre best mulig ytelse, bør du kun bruke strømforsyningsenheten som kom sammen med maskinen.

- 1 Sett støpselet inn i en stikkontakt i veggen. Hvis du ønsker en lenger strømforsyningsledning, fjerner du støpselet fra strømforsyningen og kobler den ene enden av den medfølgende strømledningen til strømforsyningen og den andre enden til et strømuttak i veggen. Bruk kun den strømkabelen som fulgte med strømforsyningsenheten.

- 2 Koble strømforsyningen til strøminntaket (merket med symbolet $\equiv$) på venstre side av maskinen. Forsikre deg om at strømforsyningsenheten er ordentlig koblet til riktig utgang på maskinen slik at du kan være sikker på at maskinen får strøm og at batteriet lades.

Hvis tilkoblingen er riktig, tennes et lys på strømforsyningspluggen. Gult lys betyr at batteriet lades. Grønt lys betyr at batteriet er fulladet. Du kan følge med på batteriets ladenivå ved hjelp av batterisymbolet i menylinjen eller ved å se på ladelysene nederst på batteriet (se side 50).

Du kan vikle kablen rundt klipsene på strømforsyningsenheten.

Når du kobler strømforsyningsenheten fra en stikkontakt, må du alltid trekke i støpselet, ikke i kablen.

Kalibrere batteriet slik at det gir best mulig ytelse

PowerBook-batteriet varer lengst hvis du lar det lade helt ut i løpet av den første uken du bruker maskinen. Lad batteriet helt opp etter denne første utladingen. Følg disse instruksjonene:

- 1** Koble til strømforsyningen, og la maskinen være tilkoblet helt til batteriindikatorlyset lyser grønt og ladenivåmåleren viser at batteriet er fulladet. Et grønt lys på strømforsyningspluggen viser også at batteriet er fulladet.
- 2** Koble fra strømforsyningen, og bruk PowerBook-maskinen. Når det begynner å bli lite strøm på batteriet, får du først et varsel om dette via dialogrute på skjermen. Fortsett å bruke PowerBook-maskinen til den går i dvale. Da er batteriet tilstrekkelig utladet for kalibrering.
- 3** Koble til strømforsyningen, og la den være tilkoblet til batteriet på nytt er fulladet.

Viktig Du trenger bare å lade batteriet helt ut og deretter lade det opp igjen én gang for å kalibrere det. Når det er gjort, kan du koble strømforsyningen til og fra maskinen uansett hvilket ladenivå batteriet har.

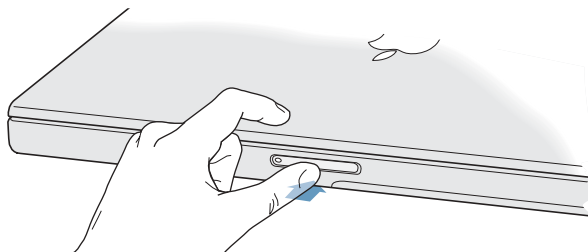
Koble til det interne modemmet

Hvis du vil koble maskinen til Internett med én gang, kobler du den ene enden av telefonkabelen til modemutgangen (merket med) på venstre side av maskinen og den andre enden til en analog telefonlinje (de fleste vanlige husstander har analoge telefonlinjer). Den første gangen du slår på PowerBook-maskinen startes en oppsettassistent som viser deg trinn for trinn hvordan du oppretter Internett-forbindelse. Hvis du vil vite mer, slår du opp i Tillegg C, «Tilkobling til Internett».

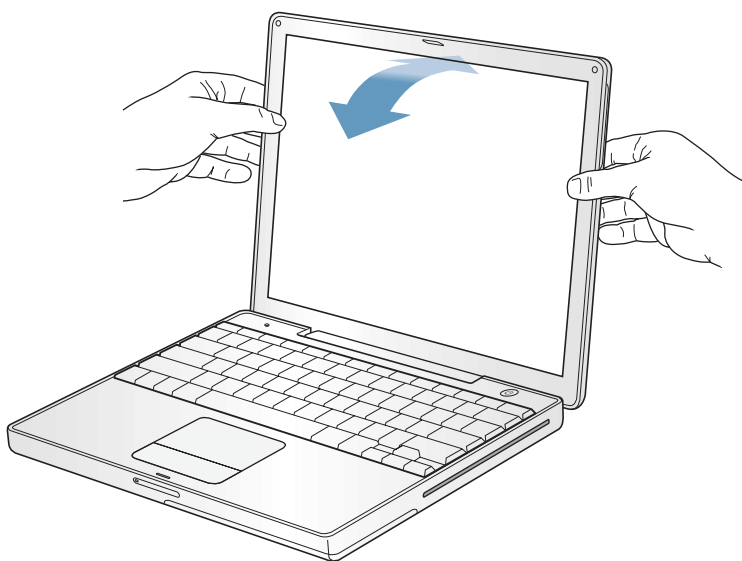
Advarsel Ikke koble modemmet til en digital telefonlinje. Tilkobling til en digital telefonlinje kan ødelegge modemmet. Hvis du ikke er sikker på hvilken type telefonlinje du har, kan du ta kontakt med telefontjenesteleverandøren din.

Åpne skjermen

- 1 Trykk på åpningsknappen for skjermen.

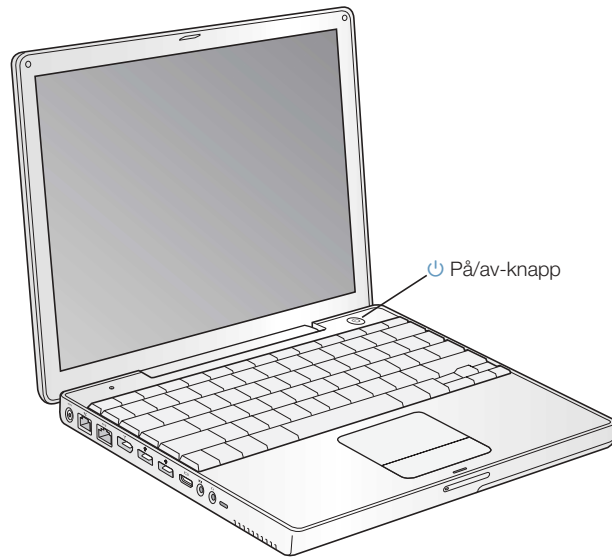

- 2 Åpne skjermen, og juster vinkelen slik at du ser skjermbildet godt.

Slå på maskinen

Du slår på maskinen ved å trykke på På/av-knappen (⏻). Du hører et lydsignal når maskinen starter. Det tar noen sekunder før den er klar. Dette er normalt. Når du trykker på På/av-knappen, kontrollerer PowerBook-maskinen hukommelsen før den starter. Jo mer hukommelse det er i PowerBook-maskinen, desto lenger tid vil det ta før maskinen starter.

Problemer med å slå på maskinen?

Det skjer ingenting når du trykker på På/av-knappen.

- Forsikre deg om at batteriet er ordentlig på plass i maskinen. Trykk på den sølvfargede knappen på batteriet for å kontrollere ladenivået. Du finner mer informasjon i avsnittet «Batteri» på side 50.
- Batteriet kan være utladet. Forsikre deg om at strømforsyningen er koblet til både maskinen og strømnettet.
- Hvis maskinen fremdeles ikke starter, kan du lese problemløsingstipsene på side 75.

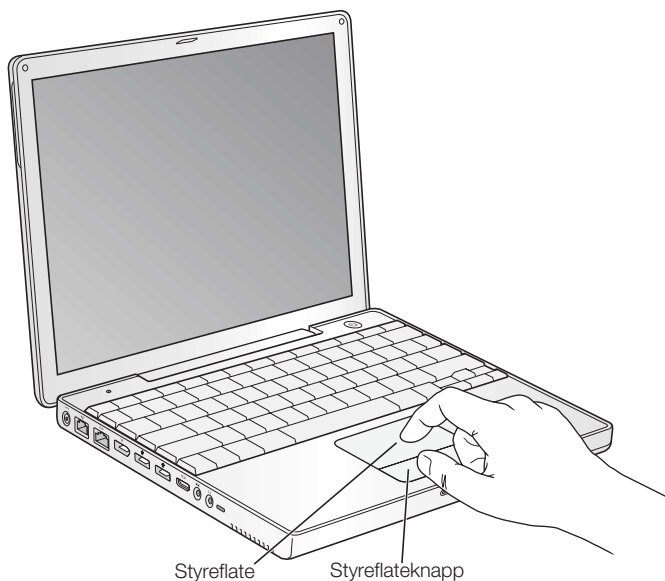
Du ser et bilde av en diskett eller en mappe med et blinkende spørsmålstegn.

- Dette symbolet betyr vanligvis at maskinen ikke kan finne systemprogramvare på harddisken eller andre tilkoblede disker. Det er mulig at du må installere systemprogramvaren på nytt. Du finner mer informasjon på side 75.

Flytte objekter på skjermen

Du bruker styreflaten til å markere og flytte objekter på skjermen, omtrent på samme måte som du bruker musen på en vanlig skrivebordsmaskin. Når du vil flytte markøren, beveger du fingeren din på styreflaten. Når du vil markere objekter eller klikke, bruker du styreflateknappen.

Merk: I stedet for å bruke styreflateknappen kan du klikke og dobbelklikke direkte på styreflaten. Du angir innstillinger for styreflaten i valgpanelet Mus i Systemvalg.

Styreflaten merker hvor fort du beveger fingeren. Hvis du vil flytte markøren bare et lite stykke, beveger du fingeren langsomt over styreflaten. Jo raskere du beveger fingeren, desto lenger beveger markøren seg på skjermen.

Råd om hvordan du bruker styreflaten

Hvis du vil bruke styreflaten på best mulig måte, kan du ha god nytte av disse rådene:

- Bruk kun én finger på styreflaten. Hvis du bruker flere enn én finger, kan markørbevegelsen bli unøyaktig.
- Ikke bruk penner eller andre objekter på styreflaten.
- Sørg for at både fingeren og styreflaten er tørr. Hvis styreflaten blir fuktig, tørker du av den med en ren klut før du bruker den.
- Bruk aldri vaskemiddel på styreflaten.

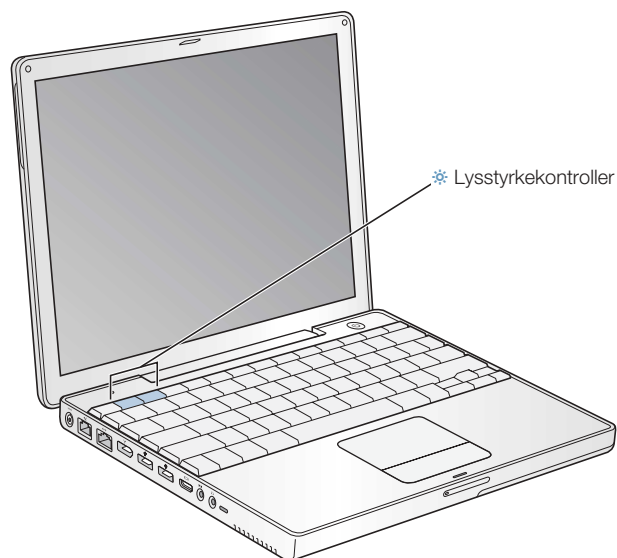
Hvis du vil vite mer om hvordan du bruker styreflaten, velger du Hjelp > Mac Hjelp.

Justere skjermen

Når du begynner å bruke PowerBook-maskinen, må du kanskje justere skjermen slik at det er lettere å se skjermbildet.

Justere lysstyrken

Bruk tastene merket med symbolet ☀ for å justere lysstyrken på skjermen.

Justere skjermopløsningen

Hvis du vil endre størrelsen på objektene som vises på skjermen, kan du endre oppløsning fra standardoppløsningen til en skalert oppløsning. Du endrer innstillinger for skjermopløsning i valgpanelet Monitorer i Systemvalg. Hvis du vil ha mulighet til å kontrollere skjerminnstillingene fra menylinjesymbolet for skjerminnstillinger, markerer du valget «Vis skjermer i menylinjen».

Opplysninger som støttes av den innebygde skjermen

PowerBook-maskinen har en 12,1-tommers TFT XGA-skjerm med en standardoppløsning på 1024 x 768.

Du kan velge en oppløsning på 800 x 600 eller mindre (kalles «skalert» oppløsning) i valgpanelet Monitører i Systemvalg. Når du skifter til en skalert oppløsning, ser objekter på skjermen større ut og blir lettere å se. En skalert oppløsning kan imidlertid være mindre skarp enn standardoppløsningen.

Hvordan finne ut mer

Nå har du gjort alt som behøves for å få PowerBook-maskinen i gang. Første gang du slår på maskinen vil en oppsettassistent lede deg gjennom prosessen med å konfigurere maskinen og gjøre innstillinger for Internett. Internett-tilgang krever vanligvis at du har eller oppretter en konto hos en Internett-leverandør. Internett-tilgang og -kontoer kan være avgiftsbelagt.

Hvis du vil ha mer informasjon, kan du lese:

Vil du vite mer om ...	Les ...
hvordan du slår av maskinen eller setter den i dvale	«Når du er ferdig med å bruke maskinen» på side 15.
hva du kan gjøre med maskin- og programvaren i PowerBook-maskinen	kapittel 2, «Bli kjent med maskinen»
informasjonen i det skjermbaserte hjelpsystemet	«Mac Hjelp – svarene på alle dine Macintosh-spørsmål» på side 37.
hvordan du bruker bestemte funksjoner i maskinen	kapittel 3, «Bruke maskinen»
hvordan du installerer hukommelse	kapittel 5, «Forbedre maskinen»
hva du skal gjøre hvis du får problemer med PowerBook-maskinen	kapittel 6, «Problemløsning»

Når du er ferdig med å bruke maskinen

Når du er ferdig med å bruke PowerBook-maskinen, har du to muligheter.

Sette PowerBook-maskinen i dvale

Hvis du skal ha et kort opphold i arbeidet, kan du sette maskinen i dvale. Når maskinen er i dvale, kan du raskt vekke den og begynne å arbeide uten å gå gjennom oppstartprosessen. Når maskinen er i dvale, er skjermen mørk og et lite, hvitt lys pulserer under knappen du åpner maskinen med.

Hvis du vil sette maskinen raskt i dvale, gjør du ett av følgende:

- Lukk skjermen.
- Velg Apple () > Dvale.

Advarsel Vent noen sekunder til dvalelyset begynner å pulsere (det viser at maskinen er i dvale og at harddisken har sluttet å rotere) før du flytter maskinen. Hvis du flytter maskinen mens harddisken roterer, kan du skade harddisken. Skade på harddisken kan føre til at du mister data du har arkivert, og at du kanskje ikke kan starte fra denne disken.

Slik vekker du maskinen:

- *Hvis skjermen er lukket*, må du åpne den. Maskinen vekkes automatisk når du åpner skjermen.
- *Hvis skjermen allerede er åpen*, kan du trykke på På/av-knappen (⏻) eller en hvilken som helst annen tast på tastaturet.

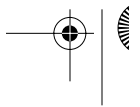
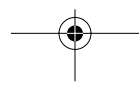
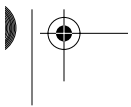
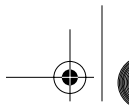
Slå av maskinen

Hvis du ikke skal bruke PowerBook-maskinen på en dag eller to, bør du slå den av. Gjør ett av følgende:

- Velg Apple () > Slå av.
- Trykk på På/av-knappen, og klikk på Slå av i dialogruten som vises på skjermen.

- Hvis du ikke skal bruke PowerBook-maskinen på en lang stund, kan du lese «Oppbevare PowerBook-maskinen» på side 81 hvor du finner informasjon om hvordan du kan forhindre at batteriet blir helt utladet.

Bli kjent med maskinen

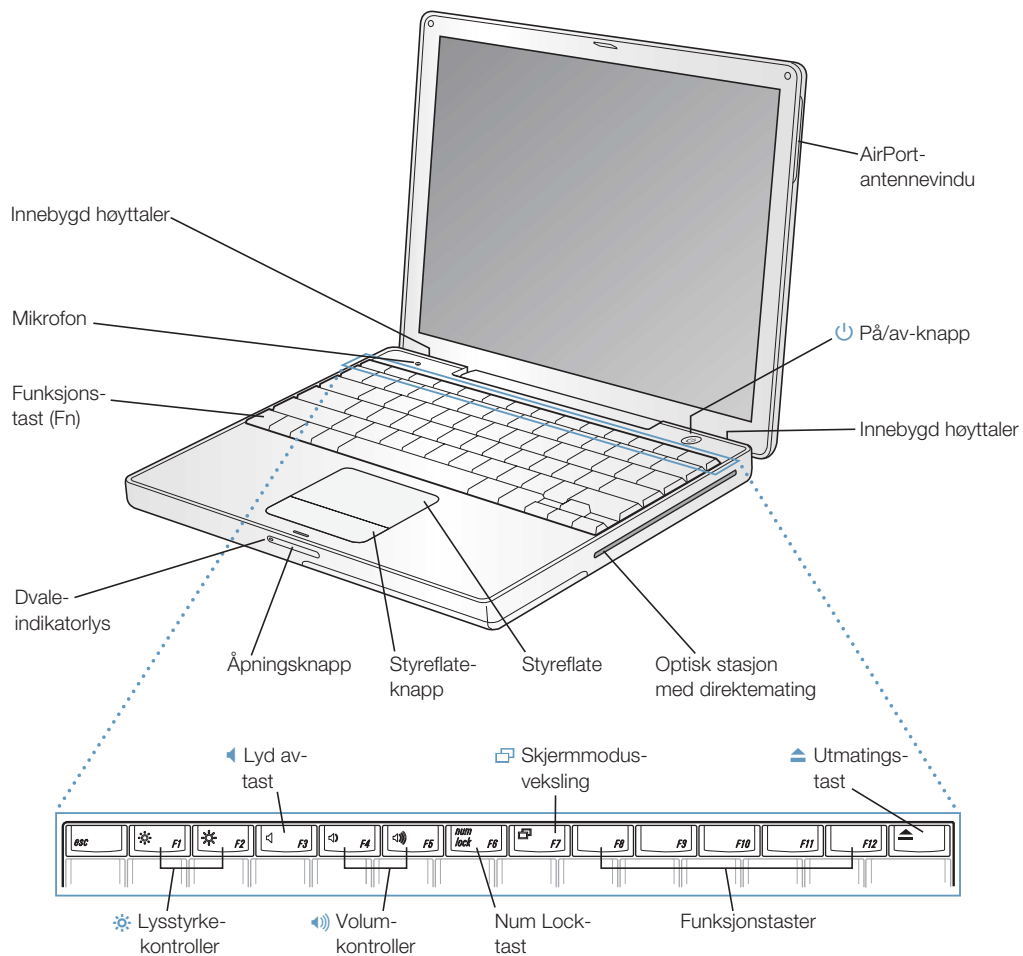
Hvis du er utålmodig og gjerne vil begynne å bruke maskinen med en gang, er dette kapitlet skrevet for deg. Det inneholder en oversikt over maskin- og programvaren og de unike Internett-mulighetene som er tilgjengelige for Macintosh-brukere.

PowerBook-maskinen er en svært kraftig bærbar datamaskin med mange funksjoner og muligheter. Den inneholder den nyeste teknologien, blant annet PowerPC G4-prosessor, FireWire- og USB-utganger, trådløse tilkoblingsmuligheter via Bluetooth, og trådløs tilkobling til nettverk og Internett via AirPort (ekstrautstyr). Sammen med denne maskinvaren får du operativsystemet Mac OS X som inneholder funksjoner som gjør det mulig å bruke Internett til å se på video, søke etter informasjon, handle og til og med oppdatere programvare automatisk.

Sammen med maskinen får du en rekke programmer som gir deg mulighet til blant annet å sende e-post, bruke Internett, chatte, organisere digital musikk og digitale bilder, lage filmer og mye mer. Dette kapitlet forteller deg litt om disse programmene og gir deg tips om hvor du finner mer informasjon om hvordan du bruker dem. Les videre for å finne ut mer.

Merk: Apple lanserer ofte nye versjoner og oppdateringer av systemprogramvare, programmer og Internett-adresser. Derfor kan bildene i denne boken være noe annerledes enn det du ser på skjermen.

PowerBook-maskinens grunnleggende funksjoner

Lysstyrkekontroller

Øk eller demp lysstyrken på PowerBook-skjermen.

Volumkontroller

Øk eller demp styrken på lyden som kommer fra de innebygde høyttalerne eller fra lydutgangen.

Num Lock-tast

Aktiver den numeriske delen av PowerBook-tastaturet. Når talltastaturet er aktivert (låst), lyser tastaturlåsen.

Tast for skjermmodusveksling

Trykk på denne tasten for å veksle mellom «like skjermer» og «utvidet skrivebord» (når en ekstern skjerm er tilkoblet).

Utmatningstast

Trykk på denne tasten, og hold den nede, når du skal mate ut en CD- eller DVD-plate. Du kan også mate ut en plate ved å flytte platesymbolet til papirkurven.

Innebygde høyttalere (2)

Lytt til musikk og lyden fra filmer, spill og multimedieprodukter.

Mikrofon

Ta opp lyd direkte til maskinens harddisk ved hjelp av denne innebygde mikrofonen.

Funksjonstast (Fn)

Hold denne tasten nede for å aktivere funksjonstastene (F1 til F12).

Dvaleindikatorlys

Et pulserende hvitt lys viser at PowerBook-maskinen er i dvale.

Åpningsknapp

Trykk på denne knappen når du vil åpne PowerBook-maskinen.

Styreflate

Beveg markøren på PowerBook-maskinens skjerm.

Optisk stasjon med direktemating

Den optiske stasjonen kan lese CD-ROM-plater, Photo CD-plater, vanlige lyd-CD-plater, DVD-ROM og DVD-R-plater, DVD-filmlater og andre medier. Den kan også skrive musikk, dokumenter og andre digitale filer til CD-R- og CD-RW-plater. Hvis maskinen har SuperDrive-stasjon, kan du også skrive til (brenne) DVD-R-plater.

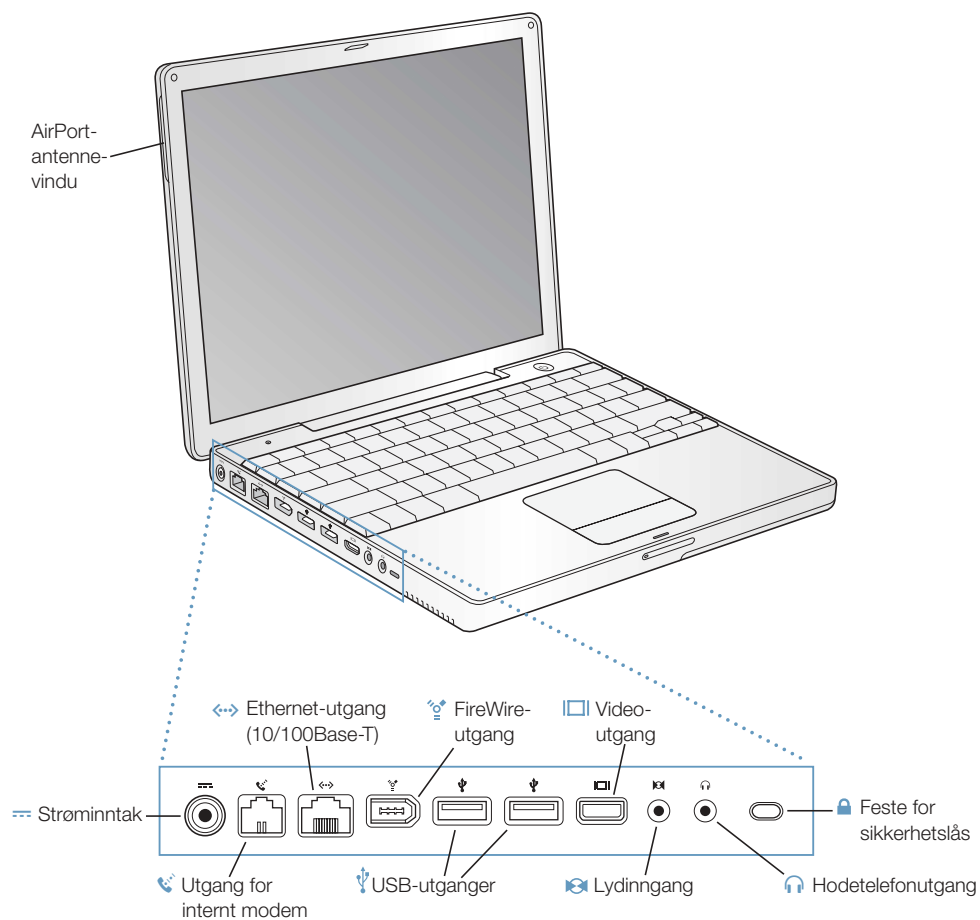
På/av-knapp

Slå PowerBook-maskinen på eller av, eller sett den i dvale.

AirPort-antennvindu

Med AirPort Extreme-kortet (ekstrautstyr) kan du opprette trådløs forbindelse til Internett.

Andre PowerBook-funksjoner

 Strøminntak

Sett i den medfølgende strømforsyningen når du skal lade opp batteriet til PowerBook-maskinen.

 Utgang for internt modem

Tilkobling for vanlig telefonlinje direkte til det interne modemet.

 Ethernet-utgang (10/100Base-T)

Koble maskinen til et høyhastighets 10/100Base-T Ethernet-nettverk, eller koble til en annen maskin og overfør filer. Ethernet-utgangen har en funksjon som automatisk finner andre Ethernet-enheter. Du trenger ikke en krysset Ethernet-nettverkskabel (Ethernet crossover cable) for å koble til andre Ethernet-enheter.

 FireWire-utgang

Koble til eksterne høyhastighetsenheter som digitale videokameraer, skrivere og eksterne lagringsenheter.

 To USB-utganger (Universal Serial Bus)

Koble en rekke forskjellig ekstrautstyr til maskinen (for eksempel skrivere, eksterne lagringsenheter, digitale kameraer, modem, tastatur og joystick).

 Videoutgang

Ved hjelp av den medfølgende VGA-adapteren kan du koble til en ekstern skjerm eller projektor som bruker VGA-tilkobling. Ved hjelp av den medfølgende Apple-videoadapteren kan du koble PowerBook-maskinen til et TV-apparat, en videospiller eller en annen videoenhet som bruker en S-video- eller composite-tilkobling.

 Lydingang

Koble PowerBook-maskinen til en mikrofon eller annet lydutstyr.

 Hodetelefonutgang/lydutgang

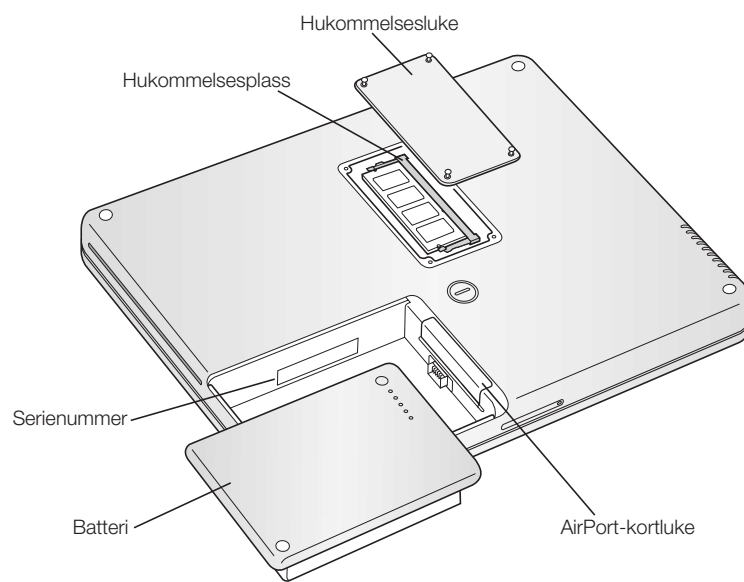
Tilkobling for eksterne høyttalere, hodetelefoner eller andre lyd ut-enheter.

Feste for sikkerhetslås

PowerBook-maskinen kan beskyttes med en sikkerhetskabel.

Inni maskinen

Hukommelsesplasser

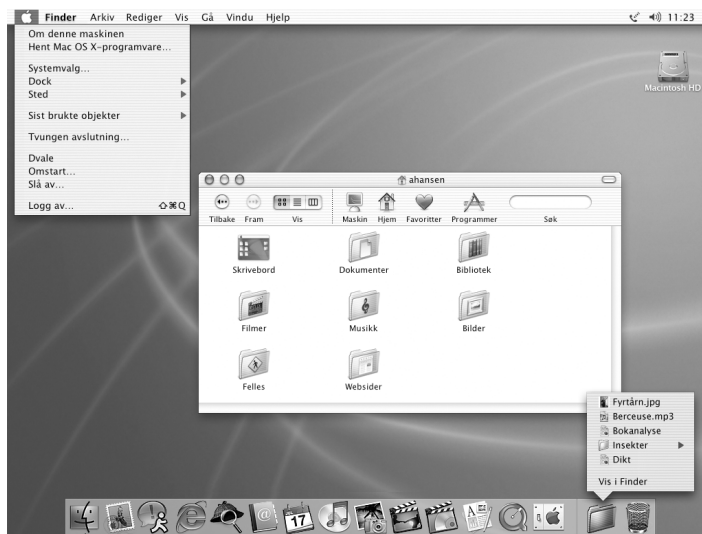
PowerBook-maskinen leveres med 256 MB hukommelse. Én hukommelsesmodul på 128 MB er installert på hovedkortet og én hukommelsesmodul på 128 MB er installert i hukommelsesplassen. Du kan ha maksimalt 640 MB RAM i maskinen ved å plassere en hukommelsesmodul på 512 MB i kortplassen. Hvis du vil vite mer, kan du lese «Installere ekstra hukommelse» på side 63.

AirPort Extreme-kort

Et AirPort Extreme-kort i maskinen gjør at du kan få tilgang til et trådløst nettverk. Det er mulig at det allerede er installert et AirPort Extreme-kort i maskinen. Hvis det ikke er et AirPort Extreme-kort i maskinen, kan du kjøpe et og installere det selv. Les «Installere et AirPort Extreme-kort» på side 69.

Om Mac OS X

Hva du kan gjøre

Mac OS X gir datamaskinen et kraftig og elegant brukergrensesnitt. Med Mac OS X trenger du ikke å bekymre deg for mengden RAM et program trenger for å kunne være effektivt, eller for om du må starte maskinen på nytt hvis noe går galt i et program. I tillegg til at du med Mac OS X drar nytte av alle de nye funksjonene og programmene, kan du også bruke Mac OS 9-versjoner av programmer. Dette er fordi Mac OS X inneholder Classic-miljøet. I kapittel 4, «Arbeide med operativsystemet», på side 61 finner du mer detaljert informasjon om Classic-miljøet. Mac OS X støtter også Java- og UNIX-basert programvare.

Systemvalg er kommandosenteret for alle innstillinger på maskinen, fra utseendet på skrivebordet til nettverkstilgang. Finder og Dock gir deg enkel tilgang til mapper, programmer, dokumenter og andre objekter som finnes på maskinen eller på nettverket.

Mer informasjon

- Hvis du vil vite hvordan du tilpasser Mac OS X-miljøet og vil ha informasjon om hvordan du bruker Mac OS X, kan du lese heftet *Velkommen til Mac OS X* som du finner på maskinens harddisk i Dokumenter/Lær mer om Macintosh-maskinen
- Den nyeste informasjonen om Mac OS X finner du på Apples nettsted for Mac OS: www.apple.com/macOS

.Mac – Internett-tjenester for Mac-brukere

Hva du kan gjøre

.Mac er nye Internett-tjenester utviklet av Apple, som er tilgjengelig kun for Macintosh-brukere. Med .Mac-konto kan du sende e-post eller e-postkort til venner og dele bilder og filmer. Du kan sikkerhetskopierte viktige filer, lage ditt eget nettsted og mye annet. Hvis du vil bruke .Mac, må du først ha konto hos en Internett-leverandør.

Merk: Det er mulig at noen .mac-tjenester ikke er tilgjengelig i alle land.

Mer informasjon

- Gå til www.mac.com

Registrer deg

- Åpne Systemvalg, og klikk på Internett. Klikk på .Mac-fanen, og klikk på Registrer.

Sherlock – din privatdetektiv på Internett

Hva du kan gjøre

Sherlock er en søkedetektiv som både kan finne informasjon for deg, og være din personlige shoppingassistent på Internett. På en enkel måte kan du få hjelp til å finne personer, nyheter og nesten alt annet. Du kan handle bøker og musikk, lete etter auksjonssteder, sammenligne priser og til og med kontrollere om produkter er tilgjengelige. Finn ut når filmen du vil se, går på en kino i nærheten, se filmtrailere og kjøp billetter. Slå opp flyavganger, aksjekurser, telefonnummer og veibeskrivelser. Bruk ordbøker, les nyheter, finn oversettelser og mye mer.

Mer informasjon

- Åpne Sherlock, og velg Hjelp > Sherlock Hjelp.
- Gå til www.apple.com/sherlock

Merk: Innhold og funksjoner i Sherlock kan endres eller fjernes uten varsel.

Apple.com – en inngangsport til World Wide Web

Hva du kan gjøre

Enten du leter etter informasjon om Apple-produkter eller service, support og teknisk informasjon, finner du mye nyttig på Apples websteder.

Merk: Det er mulig at noen funksjoner og noe innhold fra Apple.com ikke er tilgjengelig i alle land.

Mer informasjon

På disse webstedene finner du mer informasjon:

- Apple Store: store.apple.com
- Apple Support: www.apple.com/support
- Macintosh Products Guide: www.apple.com/guide
- Mac OS X: www.apple.com/macosex

QuickTime – lyd og video på Internett

Hva du kan gjøre

I tillegg til å vise video og spille musikk på maskinen, kan du ved hjelp av QuickTime se direkteoverførte og opptaksbaserte sendinger kringkastet over Internett.

Slik begynner du

- 1 Opprett forbindelse til Internett.
- 2 Åpne QuickTime Player.
- 3 Klikk på QuickTime-knappen, og velg en kanal for å få nye videoklipp, musikk og informasjon fra Internett uten å måtte arkivere filer på harddisken.

Mer informasjon

Internett-video er bare én av funksjonene du kan bruke QuickTime til. Slik finner du mer informasjon:

- Åpne QuickTime, og velg Hjelp > QuickTime Hjelp.
- Gå til www.apple.com/quicktime.

iMovie – lag og rediger digitale filmer

Hva du kan gjøre

iMovie er et brukervennlig program for redigering av digital video. Ved hjelp av iMovie og et digitalt videokamera kan du lage og redigere dine egne filmer. Importer video fra kameraet, rediger filmklippene, og legg til overganger, tekst, lydeffekter og musikk.

Mer informasjon

- Åpne iMovie, og velg Hjelp > iMovie Hjelp.
- På iMovie-webstedet på www.apple.com/imovie finner du blant annet sist nytt om iMovie, oppdateringer, ekstra pluginmoduler, og en liste over kompatible digitale videokameraer (DV-kameraer).

iPhoto – organiser, rediger og del digitale bilder

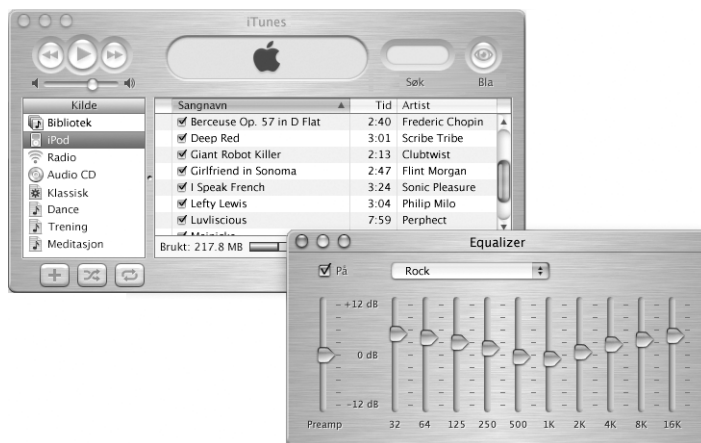
Hva du kan gjøre

Med iPhoto kan du importere bilder fra et digitalt kamera, organisere dem i album, redigere og forbedre dem og dele dem på en rekke forskjellige måter. Når du først har oppdaget hva iPhoto kan gjøre med digitale bilder, kommer du aldri mer til å bruke et kamera med film i. Alt du trenger å gjøre, er å koble et digitalt kamera til en USB-utgang på maskinen. iPhoto åpnes automatisk, importerer bildene, katalogiserer dem, lagrer dem og viser dem på skjermen slik at du kan arbeide med dem og organisere dem.

Mer informasjon

- Åpne iPhoto, og velg Hjelp > iPhoto Hjelp.
- Gå til nettstedet for iPhoto på www.apple.com/iphoto

iTunes – digital musikk for Mac og iPod

Hva du kan gjøre

Med iTunes kan du importere sanger fra musikk-CD-plater som MP3-filer, lage spillelister, overføre musikk til iPod eller en annen bærbar MP3-spiller, velge mellom hundrevis av radiostasjoner på Internett og mye annet. Bruk iTunes til å organisere musikken i den rekkefølgen som passer deg og brenne dine egne musikk-CD-plater.

Mer informasjon

- Åpne iTunes, og velg Hjelp > iTunes Hjelp.
- Gå til nettstedet for iTunes på www.apple.com/itunes

iDVD – sett sammen og brenn dine egne DVD-plater

Hva du kan gjøre

Hvis maskinen har SuperDrive-stasjon, kan du ved hjelp av iDVD brenne DVD-prosjekter som du har satt sammen selv, på DVD-R-plater. Slik kan du legge iMovie-filmer, digitale bilder og andre QuickTime-filer på DVD-plater som kan spilles i de fleste vanlige DVD-spillere.

Mer informasjon

- Åpne iDVD, og velg Hjelp > iDVD Hjelp.
- Gå til nettstedet for iDVD på www.apple.com/idvd

Programvareoppdatering – sørger for at maskinen alltid er oppdatert

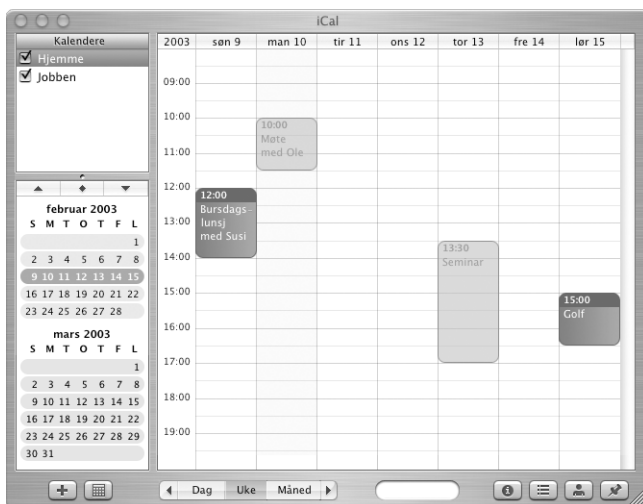
Hva du kan gjøre

Koble til Internett, og bruk Programvareoppdatering til automatisk å laste ned og installere de nyeste oppdateringene, ressursene og andre forbedringer fra Apple. Programvareoppdatering kontrollerer om det er lagt ut nye oppdateringer til Apple-programvaren din på Apples Internett-tjenere. Du kan stille inn maskinen slik at den kontrollerer Apples tjenere med jevne mellomrom og laster ned og installerer oppdatert programvare for deg.

Mer informasjon

- Du finner mer informasjon ved å søke etter «Programvareoppdatering» i Mac Hjelp.
- Den nyeste informasjonen om Mac OS finner du på Apples websted for Mac OS på www.apple.com/macos

iCal – organiser og del kalendere

Hva du kan gjøre

iCal er et personlig kalenderprogram som gjør det enkelt å ha kontroll over avtaler og hendelser. Du kan se flere kalendere samtidig, og du kan dele kalendere på Internett med kolleger, venner og familie ved hjelp av en .Mac-konto. Du kan abonnere på andre kalendere med arbeidsplaner, familie- og skolehendelser og mye mer.

Mer informasjon

- Åpne iCal, og velg Hjelp > iCal Hjelp.
- Gå til nettstedet for iCal på www.apple.com/ical

iChat – chat med venner på Internett

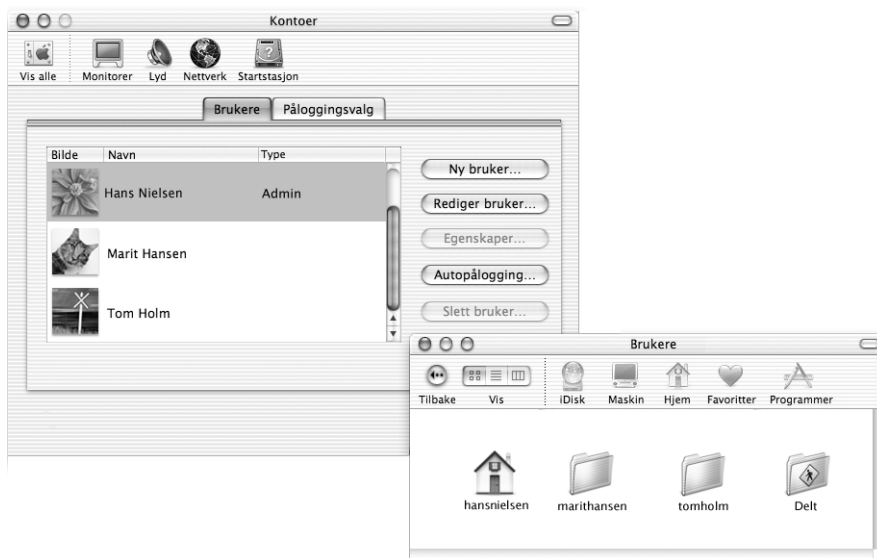
Hva du kan gjøre

Hvis maskinen er koblet til Internett, kan du ved hjelp av iChat ha tekstbaserte samtaler med vennene dine i sanntid. Du kan chatte med andre iChat-brukere og med venner som bruker AIM (AOL Instant Messenger). Du kan raskt overføre bilder, dokumenter og andre filer mens du chatter. Logg på iChat med .Mac-brukernavnet eller AIM-skjermnavnet ditt.

Mer informasjon

- Åpne iChat, og velg Hjelp > iChat Hjelp.
- Gå til nettstedet for iChat på www.apple.com/ichat

Kontoer – gjør én Mac om til flere

Hva du kan gjøre

Fleire brukere kan dele én Macintosh-maskin ved å bruke individuelle brukerkontoer. Brukerne kan gjøre sine egne innstillinger, for eksempel legge til favoritter, endre skrivebordsutseende og bruke sitt eget lagringsområde som kalles Hjem-mappen. Brukere som deler samme maskin, har også tilgang til en felles, delt mappe som kalles Delt-mappen.

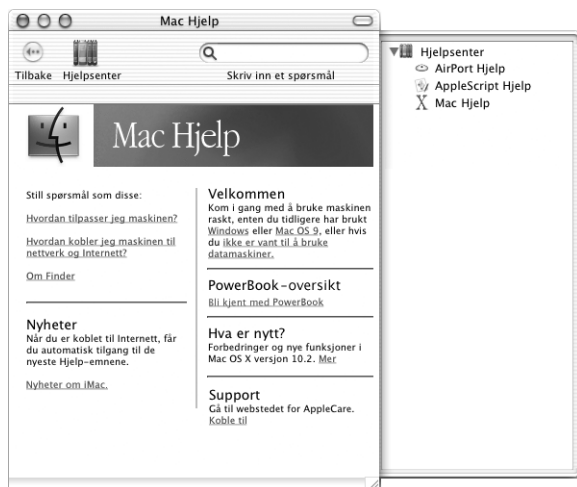
Den første brukerkontoen som opprettes på maskinen, blir administrator. Administratorer har utvidede tilgangsrettigheter: De kan gi nye brukere tilgang til maskinen, installere programvare og endre de overordnede innstillingene på maskinen.

Merk: Hvis du har glemt administratorpassordet, kan du tilbakestille det ved hjelp av installeringsplatene som fulgte med maskinen. Start fra installeringsplaten, og velg Tilbakestill passord fra installeringsmenyen. Brukere som har tilgang til installeringsplaten, kan få ubegrenset tilgang til maskinen. Oppbevar derfor platen med Mac OS X på et trygt sted.

Mer informasjon

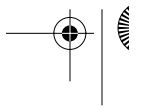
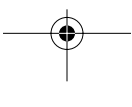
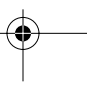
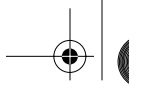
Hvis du vil vite mer om hvordan du oppretter brukerkontoer i Mac OS X, kan du søke etter «brukere» i Mac Hjelp.

Mac Hjelp – svarene på alle dine Macintosh-spørsmål

Slik bruker du Mac Hjelp

- 1 Klikk på Finder-symbolet i Dock.
- 2 Velg Hjelp > Mac Hjelp (klikk på Hjelp-menyen, og velg Mac Hjelp).
- 3 Skriv inn et spørsmål, og trykk på returtasten på tastaturet.
- 4 Dobbeltklikk på et objekt i listen over Hjelp-emner for å åpne det.

Bruke maskinen

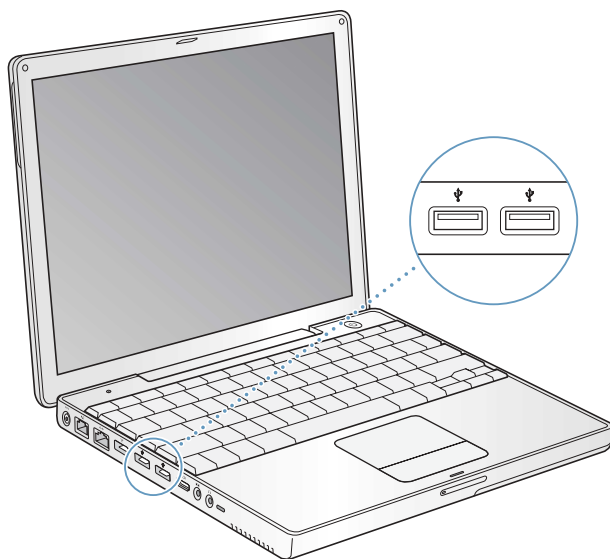
PowerBook-maskinen har mange innebygde funksjoner og utvidelsesmuligheter som kan brukes til å tilpasse maskinen etter dine behov, blant annet:

- Universal Serial Bus (USB) for tilkobling av tilleggsutstyr, for eksempel skrivere, skannere, digitale kameraer, tastatur, joystick og diskettstasjoner.
- FireWire for tilkobling av høyhastighetsenheter, for eksempel digitale videokameraer og eksterne lagringsenheter.
- Den nyeste kommunikasjonsteknologien, for eksempel 56K-modem, 10/100Base-T Ethernet, trådløse tilkoblingsmuligheter via Bluetooth og trådløs tilgang til nettverk og Internett med AirPort (ekstrautstyr).
- Med VGA-utgangen og Apple VGA-adapteren som følger med maskinen, kan du koble til en ekstern skjerm, en videoprojektor eller en digital flatskjerm. Maskinen har støtte for visning i skjermmodusene «like skjermer» og «utvidet skrivebord». Ved hjelp av video-utgangen på PowerBook-maskinen og Apple-videoadapteren som følger med, kan du spille av DVD-plater på TV-apparater som har støtte for composite- eller S-video-tilkobling.
- Et batteri med lang brukstid, inngang for lyd, utgang for hodetelefoner med mer.

Begynn med informasjonen i dette kapitlet lære mer om hva du kan bruke PowerBook-maskinen til. Du finner mer informasjon i Mac Hjelp (se side 37) og på Apples mange nettsteder.

USB (Universal Serial Bus)

PowerBook-maskinen har to USB-utganger hvor du kan koble til tilleggsutstyr, for eksempel skrivere, skannere, digitale kameraer, joystick, tastatur og diskettstasjon. USB gjør det enkelt å koble til eksternt utstyr. I de fleste tilfeller kan USB-enheter kobles til og fra maskinen mens den er i bruk. Når du har koblet til en enhet, er den klar til bruk. du trenger ikke å starte maskinen på nytt eller endre maskinens oppsett.

Bruke USB-enheter

Hvis du skal bruke en USB-enhet sammen med maskinen, trenger du bare å koble den til. Maskinen laster automatisk inn den riktige programvaren når du kobler til en ny enhet.

Merk: Apple har utstyrt maskinen med programvare for mange USB-enheter. Hvis du kobler til en USB-enhet og maskinen ikke finner riktig programvare, kan du enten installere programvaren som ble levert sammen med enheten, eller følge instruksjonene på skjermen for å bruke Internett til å finne, laste ned og installere riktig programvare.

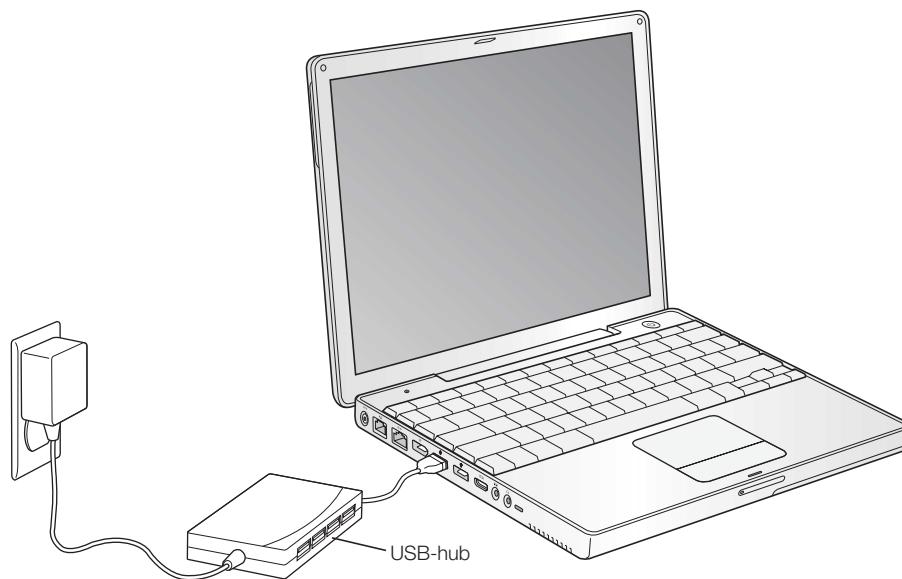
USB-enheter og batteridrift

USB-enheter som trekker strøm fra USB-utgangen i stedet for fra en egen strømforsyningsenhet, for eksempel et tastatur eller en joystick, kan brukes sammen med PowerBook-maskinen. Denne typen enheter kan imidlertid lade ut batteriet raskere. Hvis du skal ha en eksternt enhet koblet til i lengre tid, kan det være fornuftig å koble PowerBook-maskinen til strømmettet med strømforsyningen.

Bruke flere USB-enheter samtidig

Hvis du vil bruke flere enn to USB-enheter samtidig, kan du kjøpe en USB-hub. En USB-hub kobles til en ledig USB-utgang på maskinen og gir flere USB-utganger (vanligvis fire eller sju). De fleste USB-huber har en egen strømforsyningsenhet som skal kobles til en stikkontakt.

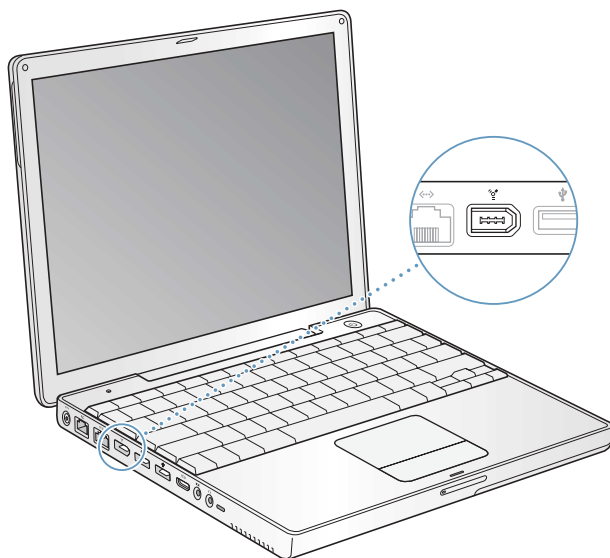
Mer informasjon om USB

Du finner mer informasjon om USB i Mac Hjelp (se side 37). Velg Hjelp > Mac Hjelp, og søk etter «USB». Du kan også finne opplysninger på Apples nettsted for USB på www.apple.com/usb

Hvis du vil vite mer om hvilke USB-enheter som kan brukes sammen med maskinen, kan du gå til Macintosh-produktguiden på www.apple.com/guide.

FireWire

Maskinen har en FireWire-utgang ( ). Ved hjelp av FireWire kan du enkelt koble eksterne høyhastighetsenheter, som DV-kameraer, skrivere, skannere og harddisker, til og fra maskinen. Du kan koble FireWire-enheter til og fra maskinen uten å starte den på nytt.

Dette er noe av det du kan gjøre med FireWire:

- Koble til et digitalt videokamera og overføre høykvalitetsvideo direkte til maskinen og redigere filmen ved hjelp av videoredigeringsprogramvare som iMovie eller Final Cut Pro.
- Koble til en ekstern FireWire-harddisk og bruke den til å sikkerhetskopiere data eller overføre filer. Et symbol for FireWire-harddisken vises på skrivebordet etter at du har koblet den til maskinen.
- Starte maskinen fra en ekstern FireWire-harddisk. Koble til en ekstern FireWire-disk (med et gyldig operativsystem installert), åpne valgpanelet Startstasjon i Systemvalg, og klikk på FireWire-disken. Start maskinen på nytt.

Bruke FireWire-enheter

Når du skal bruke en FireWire-enhet sammen med maskinen, kobler du enheten til maskinen og installerer eventuell programvare som ble levert sammen med enheten. Maskinen oppdager automatisk enheter som nettopp er koblet til.

FireWire-enheter og batteridrift

FireWire-enheter som trekker strøm fra FireWire-utgangen i stedet for fra en egen strømforsyningsenhet, for eksempel enkelte eksterne harddisker, kan brukes sammen med PowerBook-maskinen. Denne typen enheter kan imidlertid føre til at batteriet lades ut raskere. Hvis du skal ha en ekstern enhet koblet til i lengre tid, kan det være fornuftig å koble PowerBook-maskinen til strømmettet med strømforsyningen.

Merk: FireWire-utgangen kan gi strøm til tilkoblede FireWire-enheter (opptil maksimalt 7 watt). Du kan koble sammen flere enheter og koble denne kjeden av enheter til maskinens FireWire-utgang, men kun én enhet kan få strøm fra maskinen. De andre enhetene i kjeden bør få strøm fra egne, separate strømforsyningsenheter. Hvis du kobler til mer enn én FireWire-enhet som er avhengig av strøm fra maskinen, kan det oppstå problemer. Hvis det oppstår et problem, kobler du fra FireWire-enhetene og starter maskinen på nytt.

FireWire måldiskmodus

Hvis du vil overføre filer mellom PowerBook-maskinen og en annen maskin med FireWire-tilkobling, eller hvis du har et problem som gjør at maskinen ikke starter, kan du koble PowerBook-maskinen til den andre maskinen med FireWire måldiskmodus.

Når du skal koble til PowerBook-maskinen i FireWire måldiskmodus, gjør du følgende:

- 1 Forsikre deg om at PowerBook-maskinen er slått av.
- 2 Bruk en FireWire-kabel med standard 6-pinnerkontakt i hver ende for å koble maskinen din til en annen maskin med FireWire.
- 3 Start PowerBook-maskinen og hold T-tasten nede under oppstarten. FireWire-logoen vises på skjermen. På den andre maskinens skjerm vises PowerBook-maskinens harddisk som et harddisksymbol. Hvis det står en CD- eller DVD-plate i PowerBook-maskinens optiske stasjon, vises denne også på den andre maskinens skjerm.
- 4 Når du er ferdig med å overføre filer, flytter du harddisksymbolet for PowerBook-maskinen og CD- eller DVD-platen til papirkurven.
- 5 Trykk på På/av-knappen på PowerBook-maskinen for å slå den av, og koble deretter fra FireWire-kabelen.

Mer informasjon om FireWire

Du finner mer informasjon om FireWire i Mac Hjelp (se side 37). Velg Hjelp > Mac Hjelp, og søk etter «FireWire». Du kan også finne opplysninger på Apples nettsted for FireWire: www.apple.com/firewire.

Bruke Bluetooth-enheter

Med Bluetooth-teknologien slipper du å bruke kabler til å koble sammen enheter. Enheter med Bluetooth-funksjonalitet kan opprette trådløs forbindelse med hverandre innenfor en radius på 10 meter.

Bluetooth-enheter kan være:

- Maskiner (Macintosh til Macintosh)
- Mobiltelefoner
- Tilleggsenheter (tastatur, mus osv.)
- Håndholdte enheter (PDAs)

Med Bluetooth kan du gjøre følgende:

- Kommunisere med en håndholdt PDA. Du kan utføre en HotSync-operasjon uten kabler eller sende visittkort eller kalenderhendelser direkte til en kollegas håndholdte enhet.
- Overføre filer mellom maskiner, selv fra Mac til PC, ved hjelp av overføringsverktøyet. Apple anbefaler likevel bruk av trådløst AirPort-nettverk for alt annet enn små filer.
- Bruk PowerBook-maskinen til å kommunisere med en mobiltelefon med Bluetooth. Du kan også bruke maskinen til å svare på telefonsamtaler. Telefonen kan fungere som et modem for å opprette forbindelse til en Internett-leverandør med støtte for trådløse tjenester, med hastigheter på opptil 56 Kbps, slik at du kan bruke mobiltelefonen for Internett-tilgang.

Hvis PowerBook-maskinen ikke ble levert med Bluetooth installert, kan du laste ned Bluetooth-programvare og koble en ekstern Bluetooth USB-adapter fra en tredjeparts-leverandør til en hvilken som helst ledig USB-utgang på maskinen.

Mer informasjon om Bluetooth

Du finner informasjon om hvordan du bruker Bluetooth ved å åpne programmet Bluetooth-filutveksling (i Verktøy-mappen) og deretter velge Hjelp > Bluetooth Hjelp. Du finner også informasjon om Bluetooth på Apples websted: www.apple.com/bluetooth

Hvis PowerBook G4-maskinen ikke ble levert med en Bluetooth-modul installert, kan du laste ned Bluetooth-programvare og koble en Bluetooth USB-adapter fra en tredjepartsleverandør til en hvilken som helst ledig USB-utgang på maskinen.

Viktig Det er ikke mulig å installere Bluetooth-moduler selv. Hvis du ikke kjøpte PowerBook G4-maskinen med en Bluetooth-modul installert, kan du kjøpe en Bluetooth USB-adapter fra en tredjepartsleverandør.

Trådløs AirPort-tilkobling til nettverk og Internett

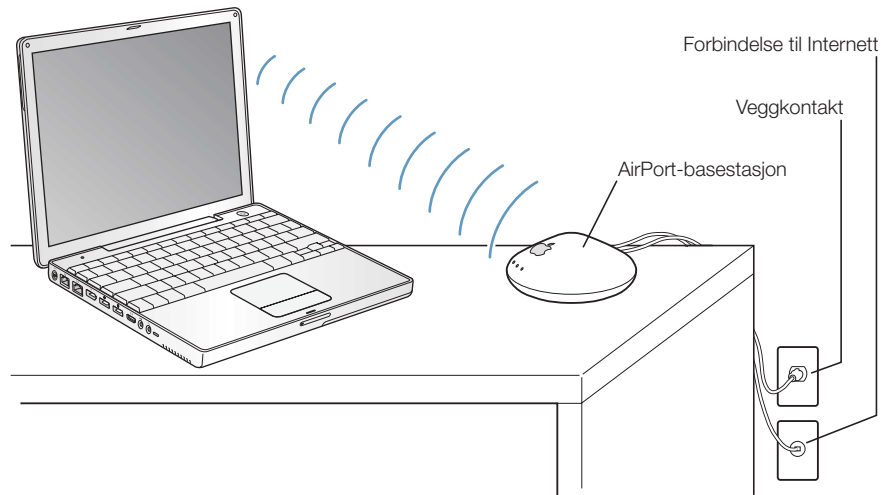
PowerBook-maskinen er klargjort for AirPort. Maskinen har innebygde antenner, og hvis du bestilte et AirPort Extreme-kort da du kjøpte PowerBook-maskinen, er kortet allerede installert. Hvis du ikke har et installert AirPort Extreme-kort og ønsker å installere et, finner du mer informasjon på side 69.

Ved hjelp av AirPort kan du på en enkel og rimelig måte få trådløs tilgang til Internett hvor som helst: hjemme, på jobben eller i klasserommet. I stedet for å benytte tradisjonelle kabler bruker AirPort teknologi for trådløs kommunikasjon for å knytte sammen flere maskiner. I et trådløst nettverk kan du få tilgang til Internett, overføre filer, bruke flerbrukerspill i nettverk og mye annet.

Merk: Trådløs Internett-tilgang krever et AirPort Extreme-kort, en AirPort-basestasjon og en Internett-konto (kan være en betalt tjeneste). Enkelte Internett-leverandører er for tiden ikke kompatible med AirPort. Rekkevidden kan variere avhengig av forholdene på bruksstedet.

Hvordan AirPort gir trådløs tilgang til Internett

Ved hjelp av AirPort oppretter du en trådløs forbindelse til en enhet som kalles *basestasjonen*. Basestasjonen har en fysisk forbindelse til Internett. AirPort-teknologien fungerer på samme måte som en trådløs telefon. AirPort Extreme-kortet i maskinen oppretter en trådløs forbindelse til basestasjonen som er forbundet med telefonlinjen eller et DSL- eller kabelmodem.

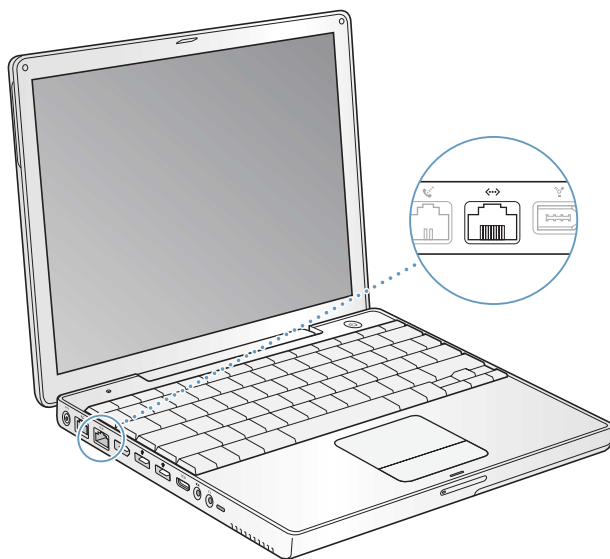
Mer informasjon om AirPort

Hvis du vil kjøpe en AirPort-basestasjon, kan du kontakte en Apple-autorisert forhandler eller gå til Apple Store på www.apple.com/store.

Du finner mer informasjon om AirPort i AirPort Hjelp. Velg Hjelp > Hjelpsenter, og klikk på AirPort Hjelp. Du finner også informasjon på Apples nettsted for AirPort på www.apple.com/airport og i Apple Knowledge Base på kbase.info.apple.com.

Ethernet (10/100Base-T)

Maskinen leveres med innebygd tilkoblingsmulighet til Base-T Ethernet-nettverk med 10/100 Mbps tvunnet tråddpar, som gjør det mulig å koble den til for eksempel et nettverk eller et kabel- eller DSL-modem.

Hvis du kobler maskinen til et nettverk, får du tilgang til andre maskiner. Du vil kunne arkivere og hente informasjon, bruke nettverksskrivere, modem og elektronisk post eller koble maskinen til Internett. Du kan også bruke Ethernet hvis du skal dele filer mellom to maskiner eller opprette et lite nettverk. Ethernet-utgangen på PowerBook-maskinen har en funksjon som automatisk finner andre Ethernet-enheter. Du trenger ikke en krysset Ethernet-kabel (Ethernet crossover cable) for tilkobling til andre Ethernet-enheter.

- Bruk Ethernet-kabler av typen «2-pair category 3» for tilkobling til et 10Base-T Ethernet-nettverk.
- Bruk Ethernet-kabler av typen «2-pair category 5» for tilkobling til et 100Base-T Ethernet-nettverk.

Mer informasjon om Ethernet

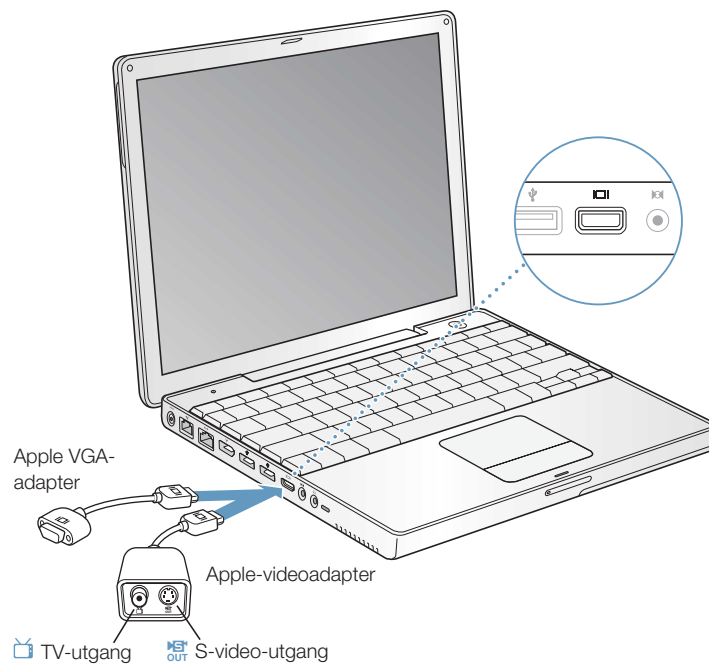
Du finner mer informasjon om Ethernet, blant annet om hvordan du setter opp et Ethernet-nettverk og overfører filer ved hjelp av Ethernet, i Mac Hjelp (se side 37). Velg Hjelp > Mac Hjelp, og søk etter «Ethernet» eller «nettverk».

Hvis du vil vite mer om hvilke nettverksprodukter du kan bruke sammen med PowerBook-maskinen, kan du gå til Macintosh-produktguiden på www.apple.com/guide.

Støtte for ekstern skjerm (VGA, Composite og S-Video)

Maskinen har en videoutgang du kan koble en ekstern skjerm til, ved å bruke Apple VGA Display Adapter (følger med maskinen).

Du kan også vise eller ta opp det som er på dataskjermen, ved å koble til et TV-apparat, en videoprojektor eller en videoopptaker ved hjelp av den medfølgende Apple-videoadapteren.

Viktig Ytelsen blir best hvis du bruker Apple Video Adapter-kabelen som ble levert sammen med maskinen.

Når en ekstern skjerm eller et TV-apparat er koblet til maskinen, kan du enten vise samme bilde på både den interne skjermen og den eksterne enheten (kalles *like skjermer*) eller du kan utvide skrivebordet slik at det vises sammenhengende på begge skjermene og på denne måten få et større skrivebord (kalles *utvidet skrivebord*). Som standard starter PowerBook-maskinen med like skjermer-modus. Trykk på F7-tasten () når du skal bytte mellom Like skjermer-modus og Utvidet skrivebord-modus.

Merk: På grunn av visningsbegrensningene på de fleste TV-apparater vil bildene som vises på TV-skjermen, ha dårligere kvalitet enn de som vises på den innebygde skjermen eller på en ekstern skjerm.

Koble til en ekstern skjerm eller projektor

Slik kobler du en ekstern skjerm eller en projektor med VGA-tilkobling til maskinen:

- 1** Slå på den eksterne skjermen eller projektoren.
- 2** Koble Apple VGA-adapteren som fulgte med maskinen, til VGA-utgangen på den eksterne monitoren eller skjermen.
- 3** Koble Apple VGA-adapteren til PowerBook-maskinen. PowerBook-maskinen finner automatisk fram til den eksterne enheten.

Viktig For å sikre at PowerBook-maskinen finner den eksterne enheten, bør du forsikre deg om at VGA-adapteren er koblet til den eksterne enheten før den kobles til PowerBook-maskinen.

- 4** Hvis du vil justere oppløsningen til den eksterne enheten, bruker du valgpanelet Monitorer i Systemvalg.

Bruke PowerBook-maskinen med skjermen lukket

Hvis PowerBook-maskinen er koblet til en ekstern skjerm, tastatur og mus, og maskinen får strøm fra strømforsyningsenheten, kan du bruke den mens skjermen er lukket.

Når du skal bruke maskinen med den interne skjermen lukket og ekstern skjerm tilkoblet, gjør du følgende:

- 1** Koble et USB-tastatur og en mus til maskinen.
- 2** Lukk maskinens skjerm slik at maskinen går i dvale.
- 3** Følg framgangsmåten i foregående avsnitt når du skal koble maskinen til en ekstern skjerm.
- 4** Vent noen sekunder, og trykk på hvilken som helst tast på det eksterne tastaturet for å vekke maskinen.

Koble til TV-apparat, videospiller eller annen videoenhet

Slik kobler du PowerBook-maskinen til et TV-apparat, en videospiller eller annet videoutstyr.

- 1** Koble den enden av den medfølgende Apple Video Adapter som har én plugg, til PowerBook-maskinens videoutgang.
- 2** Koble den andre enden til S-videoutgangen eller utgangen for composite video på et TV-apparat, en videoprojektor eller en videospiller/-opptaker.
- 3** Slå på den eksterne enheten.
- 4** Hvis du vil justere hvordan bilder vises på enheten, bruker du valgpanelet Monitorer i Systemvalg.

Bildet vises både på PowerBook-skjermen og på TV-apparatet. DVD-avspilling vises kun på TV-apparatet.

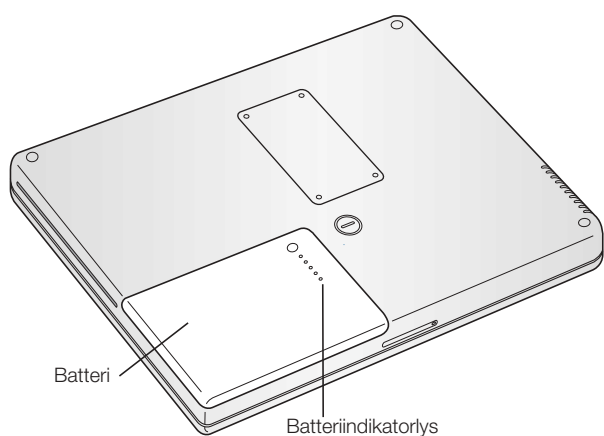
Mer informasjon om bruk av en ekstern skjerm eller TV

Du finner mer informasjon om konfigurering og bruk av en ekstern skjerm i Mac Hjelp (se side 37). Velg Hjelp > Mac Hjelp, og søk etter «monitor» eller «skjerm».

Batteri

Når den eksterne strømforsyningen ikke er koblet til, vil maskinen hente strøm fra batteriet. Du kan lese av batteriets lade nivå ved å se på batteriindikatorlysene som finnes på selve batteriet. Hvis du trykker på knappen ved siden av lysene, vil de lyse opp for å vise batteriets lade nivå. Indikatorlysene lyser i et par sekunder etter at du har trykket på batteriets lade nivå-indikator knapp. Du kan kontrollere batteriets lade nivå enten det er i eller er tatt ut av maskinen.

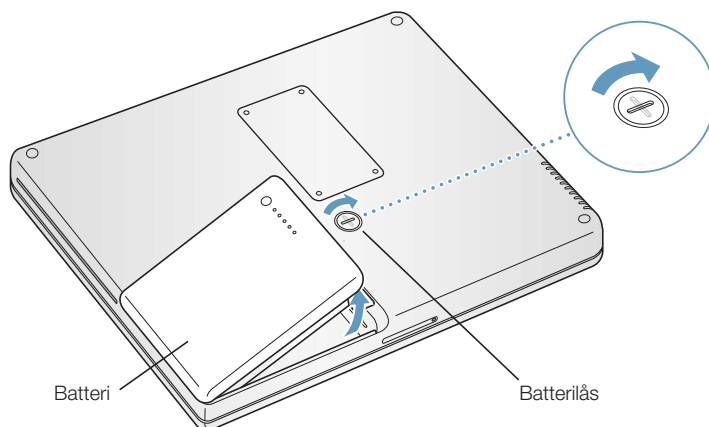
Viktig Hvis kun ett lys lyser, er det svært lite strøm igjen på batteriet. Hvis ingen av indikatorlysene lyser, er batteriet helt utladet og maskinen vil ikke starte med mindre strømforsyningen kobles til. La strømforsyningsenheten være koblet til maskinen i flere timer for å lade batteriet, eller bytt ut batteriet med et fulladet batteri (se side 51).

Ta ut eller bytte batteriet

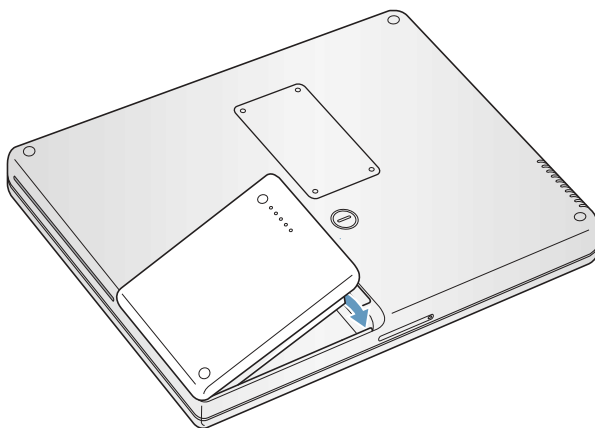
Slik tar du ut batteriet:

- Slå av PowerBook-maskinen. Snu maskinen rundt, og finn låsen som holder batteriet på plass. Lås opp batterilåsen ved å skru den 1/4 omdreining med klokken ved hjelp av en mynt eller lignende, og ta batteriet forsiktig ut.

Slik setter du inne et nytt batteri:

- Sett venstre side av batteriet i batteriplassen. Trykk forsiktig på batteriets høyre side til batterilåsen låses.

Lade opp et batteri

Når strømforsyningsenheten som følger med maskinen er koblet til maskinen og strømm-nettet, lades batteriet enten maskinen er på, av eller i dvale. Batteriet lades raskest hvis maskinen er av eller i dvale. Du kan kontrollere batteriets ladenivå ved hjelp av batterisymbolet i menylinjen.

Batteriladenivået som vises, er basert på hvor mye strøm som er igjen på batteriet med programmene, tilleggsenhetene og systeminnstillingene (lysstyrke på skjermen, strømsparingsinnstillinger og annet) du for øyeblikket bruker. Hvis du vil gjøre mer batteristrøm tilgjengelig, kan du lukke programmer, koble fra tilleggsenheter du ikke bruker, og justere strømsparingsinnstillingene for maskinen (se «Strømsparingstips» på side 53).

Kalibrere et nytt batteri slik at det gir best mulig ytelse

PowerBook-batteriet varer lengst hvis du lader det helt ut og deretter lader det helt opp i løpet av den første uken du bruker maskinen. Følg disse instruksjonene:

- 1** Koble til strømforsyningen, og la maskinen være tilkoblet helt til batteriindikatorlyset lyser grønt og ladenivåmåleren viser at batteriet er fulladet. Et grønt lys på strømforsyningspluggen er nok en indikasjon på at batteriet er fulladet.
- 2** Koble fra strømforsyningen, og bruk PowerBook-maskinen. Når det begynner å bli lite strøm på batteriet, får du først et varsel om dette via dialogrute på skjermen. Fortsett å bruke PowerBook-maskinen til den går i dvale. Da er batteriet tilstrekkelig utladet for kalibrering.
- 3** Koble til strømforsyningen, og la den være tilkoblet til batteriet på nytt er fulladet.

Viktig Du trenger bare å lade batteriet helt ut og deretter lade det opp igjen én gang for å kalibrere det. Når det er gjort, kan du koble strømforsyningen til og fra maskinen uansett hvilket ladenivå batteriet har.

Strømsparingstips

Arbeidstiden du kan få fra PowerBook-batteriet før det må byttes eller lades, avhenger av hvilke programmer og tilleggsenheter du bruker, og hvilke forholdsregler du tar for å spare strøm mens du arbeider.

Slik bruker du minst mulig batteristrøm:

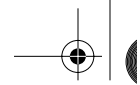
- Koble bussdrevne USB- eller FireWire-enheter fra maskinen når de ikke er i bruk.
- Avslutt åpne programmer som du ikke bruker.
- Ta ut CD- og DVD-plater når de ikke er i bruk.
- Reduser lysstyrken på skjermen ved hjelp av lysstyrkekontrollene på PowerBook-tastaturet.
- Hvis du har et AirPort-kort i maskinen, slår du av AirPort når det ikke er i bruk (bruk AirPort-symbolet i menylinjen).
- Still inn harddisken til å slutte å rotere (gå i harddiskdvale) etter kort tid.
- Still inn PowerBook-maskinen til å gå i dvale etter fem minutter eller mindre når den ikke er i bruk.

Angi følgende innstillinger i valgpanelet Strømsparing for å spare strøm:

- Velg Lengste batteribrukstid fra lokalmenyen Optimaliser strømstillinger, og klikk på Vis detaljer.
- Velg Batteristrøm fra lokalmenyen Innstillinger for, klikk på Valg-fanen og velg Redusert fra lokalmenyen Prosessorytelse.

Mer informasjon om PowerBook-maskinens batteri

Du finner mer informasjon i Mac Hjelp (se side 37). Velg Hjelp > Mac Hjelp, og søk etter «batteri».

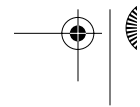
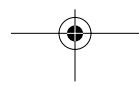
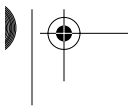
Bruke den optiske stasjonen

Du kan installere eller bruke programmer fra CD-plater ved hjelp av den optiske stasjonen. Du kan også spille av multimedia fra CD-ROM-plater og musikk fra lyd-CD-plater. Den optiske stasjonen kan i tillegg skrive musikk, dokumenter og andre digitale filer til CD-R- og CD-RW-plater. DVD-filmer og de fleste DVD-plater kan spilles i den optiske stasjonen.

Hvis du har en SuperDrive, kan du også arkivere data på DVD-R-plater.

Viktig Den optiske stasjonen i PowerBook-maskinen kan bruke vanlige, runde plater med en diameter på 12 cm. Plater som ikke er runde, og plater som er mindre enn 12 cm, kan ikke brukes. Plater som ikke er runde, kan sette seg fast i stasjonen.

Merk: Hvis du har eldre programvare som ble levert på disketter, kan du kontakte programvareleverandøren for å spørre om programvaren finnes på CD-ROM, eller du kan anskaffe en ekstern USB-diskettstasjon. Du kan kjøpe diskettstasjonen fra en Apple-forhandler eller fra Apple Store på www.apple.com/store

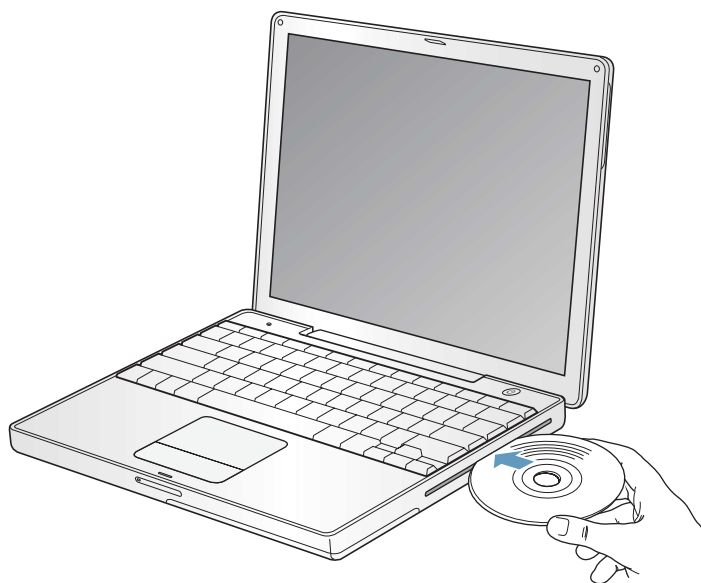

Sette inn en CD- eller DVD-plate

Slik installerer eller bruker du programmer fra en CD- eller DVD-plate:

- 1 Når maskinen er slått på, mater du inn platen (med etiketten opp) til du kjenner at stasjonen tar tak i platen og trekker den inn. Det kan hende at platen må skyves nesten helt inn før stasjonen tar tak i den. Dette er normalt.

Merk: Noen DVD-plater er tosidige.

- 2 Når symbolet for platen vises på skrivebordet, er platen klar til bruk.

Mate ut en plate

Bruk en av følgende teknikker når du skal mate ut en plate:

- Flytt platens symbol til papirkurven.
- Trykk på utmatingsstasten (▲) på tastaturet, og hold den nede til platen er matet ut.

La platen bli matet helt ut før du fjerner den eller skyver den inn igjen.

Hvis du har problemer med å få matet ut platen, avslutter du alle programmer som kan bruke filer på platen, og prøver på nytt. Hvis ikke det fungerer, starter du maskinen på nytt og holder nede styreflateknappen mens maskinen starter.

Spille DVD-plater

Sett DVD-platen inn i den optiske stasjonen. Avspillingen begynner automatisk.

Hvis PowerBook-maskinen er koblet til et TV-apparat slik at du kan se en DVD-video på TV-skjermen, velger du 720 x 576 PAL (i Europa og en del andre regioner) eller 720 x 480 NTSC (i USA) i valgpanelet Monitorer i Systemvalg.

Det er enkelt å koble PowerBook-maskinen til stereoanlegget. Bruk en miniplugg-til-RCA-kabel (følger ikke med maskinen) til å koble hodetelefonutgangen (🎧) på PowerBook-maskinen til lydinngangen på stereoanlegget.

Arkivere informasjon på CD-R- og CD-RW-plater

Du kan arkivere musikk på CD-R- eller CD-RW-plater direkte fra iTunes-musikkbiblioteket.

- 1 Klikk på iTunes-symbolet i Dock.
- 2 Marker spillelisten du vil ha på platen.
- 3 Sett inn en uinnspilt CD-R- eller CD-RW-plate.
- 4 Klikk på Brenn CD øverst i iTunes-vinduet.

Du kan også arkivere data på CD-R- og CD-RW-plater ved hjelp av Disc Burner.

- 1 Sett inn en uinnspilt plate i den optiske stasjonen.
- 2 I dialogruten som kommer fram, skriver du inn et navn for platen. Et symbol for CD-platen vises på skrivebordet.
- 3 Flytt filer og mapper til platesymbolet.
- 4 Velg Brenn CD fra Arkiv-menyen, eller marker platen og flytt den til Brenn CD-symbolet i Dock.

Mer informasjon?

- Hvis du vil vite mer om hvordan du bruker iTunes til å arkivere musikkfiler på CD-R-plater, kan du lese i det skjermbaserte hjelpesystemet for iTunes (tilgjengelig fra Hjelpsenters).
- Hvis du vil vite mer om hvordan du bruker DVD-spiller, velger du Hjelp > DVD-spiller Hjelp.

Arkivere informasjon på DVD-plater

Hvis maskinen har en SuperDrive-stasjon (ekstraustyr), kan du ta opp dine egne digitale filmer på uinnspilte DVD-R-plater (DVD-R = DVD-Recordable). Du kan også arkivere andre typer digitale data, for eksempel sikkerhetskopier av filer, på DVD-R-plater.

Med programmer som iDVD kan du sette sammen DVD-plater med ditt eget innhold, brenne innholdet på en uinnspilt DVD-R- eller DVD-RW-plate og spille den av på de fleste vanlige DVD-spillere.

Slik brenner du et iDVD-prosjekt på en uinnspilt DVD-plate:

- 1** Åpne iDVD, og åpne det ferdige DVD-prosjektet.
- 2** Klikk på Brenn-knappen.
- 3** Sett inn en ny, uinnspilt DVD-R-plate i stasjonen når du får beskjed om det.
- 4** Klikk på Brenn-knappen en gang til.

Du kan også arkivere data på DVD-R-plater ved hjelp av Disc Burner.

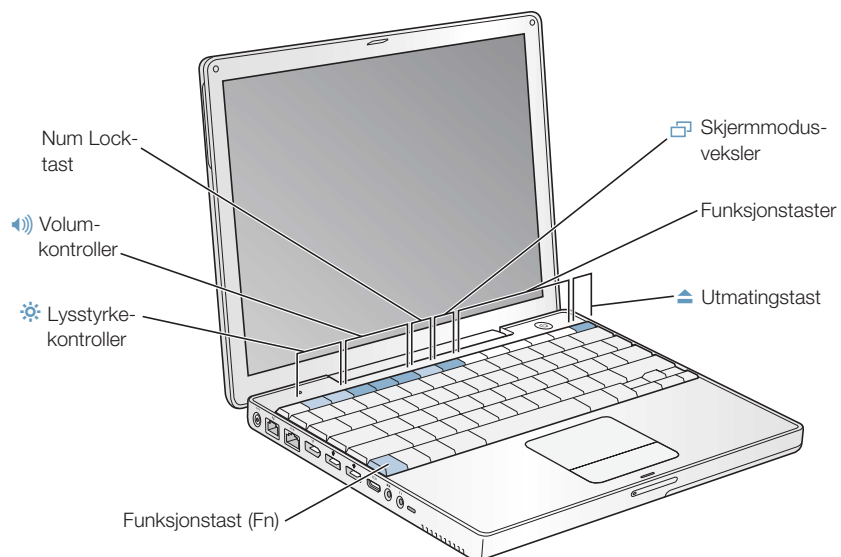
- 1** Sett inn en uinnspilt DVD-R-plate i stasjonen.
- 2** I dialogruten som vises, gir du platen et navn og velger formatet du vil bruke. Et symbol for DVD-platen vises på skrivebordet.
- 3** Dobbeltklikk på DVD-symbolet, og flytt filer og mapper til det.
- 4** Velg Brenn CD fra Arkiv-menyen, eller marker platen og flytt den til Brenn CD-symbolet i Dock.

Hvis du vil ha mer informasjon om hvordan du bruker iDVD, kan du slå opp i den skjermbaserte hjelpen for iDVD i Hjelpesenter.

Viktig Hvis batteriet lader ut mens du brenner en DVD-plate, er det mulig at brenningen mislykkes og at platen ikke kan brukes på nytt. For å unngå dette, kobler du maskinen til strømmettet ved hjelp av strømforsyningen når du brenner DVD-plater.

Tastaturkontroller

Du kan raskt justere innstillingene for volum og skjermens lysstyrke og mate ut en CD- eller DVD-plate ved hjelp av tastaturkontrollene.

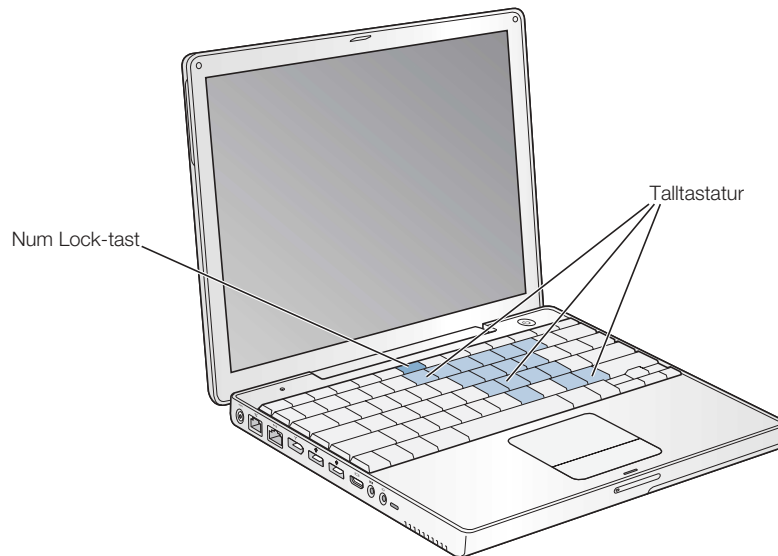

Bruke funksjonstaster

Du kan raskt endre en tast fra å være en kontrolltast til å være en standard funksjonstast ved å holde Fn-tasten nede mens du trykker på den andre tasten. Bruk Tastatur-panelet i Systemvalg til å styre funksjonstastene.

Bruke talltastaturet

De fleste stasjonære datamaskiner har et talltastatur i tillegg til det vanlige tastaturet. Tastaturet på PowerBook-maskinen har talltastaturet integrert i det vanlige tastaturet. Taster som brukes i talltastaturet, har et lite tilleggstejn på tasten.

Hvis du vil bruke talltastaturet, trykker du på Num Lock-tasten på tastaturet. Når talltastaturet er aktivt, lyser lampen ved siden av Num Lock-tasten. Når du er ferdig med å bruke talltastaturet, trykker du på Num Lock-tasten igjen for å slå det av.

Merk: Når talltastaturet er aktivt, er andre taster og tastaturkommandoer for menykommandoer (for eksempel ⌘-Q for å avslutte) deaktivert.

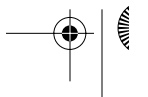
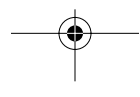
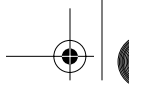
Mer informasjon om tastaturkontroller

Du finner mer informasjon om konfigurering av tastaturkontrollene i Mac Hjelp (se side 37). Velg Hjelp > Mac Hjelp, og søk etter «tastatur».

Sikre maskinen

Sikre PowerBook-maskinen ved å feste den til en stasjonær gjenstand ved hjelp av en låsekabel og det innebygde festet for sikkerhetslåsen.

Du finner mer informasjon om funksjoner som kan brukes til å sikre programvare på maskinen, inkludert passord for flere brukere og filkryptering i Mac Hjelp (se side 37). Velg Hjelp > Mac Hjelp, og søk etter «sikkerhet» eller «flere brukere».

Arbeide med operativsystemet

Et operativsystem, eller OS, er det miljøet i datamaskinen som bestemmer hvordan objektene på skrivebordet på skjermen representeres og hvordan du bruker dem.

Datamaskinen din leveres med Mac OS X installert som standardoperativsystem, og den har også Classic, et miljø som gjør det mulig å bruke Mac OS 9-programmer mens maskinen kjører Mac OS X. Maskinen kan ikke bruke Mac OS 9 som hovedoperativsystem.

Om Mac OS X

Utforsk de avanserte teknologiene i Mac OS X, for eksempel det elegante brukergrensesnittet, den fantastiske grafikken, den høyere ytelsen og den økte stabiliteten. Mac OS X tar seg av alle databehandlingsprosessene slik at du kan konsentrere deg om det du vil bruke maskinen til. Du trenger ikke å starte maskinen på nytt hvis noe går galt med et program, for Mac OS X avslutter kun programmet som har problemer, slik at du kan fortsette arbeidet ditt uten å måtte starte maskinen på nytt. Mac OS X har også en egen funksjon som tildeler hukommelse til de forskjellige programmene slik at de alltid yter sitt beste.

Når du er klar til å lære mer om Mac OS X, leser du PDF-filen *Velkommen til Mac OS X* som ligger i Dokumenter/Lær mer om Macintosh-maskinen på harddisken på maskinen. Dette heftet gir deg en innføring i funksjonene i Mac OS X og tips om hvordan du bruker Mac OS X til å utføre vanlige oppgaver. Hvis du har brukt andre datamaskiner før, men ikke Macintosh-maskiner, leser du *Overgangen til Mac* i Dokumenter/Lær mer om Macintosh-maskinen på harddisken på maskinen. Hvis du støter på problemer mens du bruker Mac OS X, kan du lese problemløsningsinformasjonen bakerst i dette heftet eller velge Hjelp > Mac Hjelp.

Viktig Siden Mac OS X allerede er installert på maskinen, trenger du ikke å utføre installeringen som beskrives i *Velkommen til Mac OS X*. I stedet leser du instruksjonene om hvordan du logger deg på og begynner å bruke Mac OS X.

Informasjon om programvare og Mac OS X

Hvis du vil vite mer om hvilke programmer som kan brukes sammen med Mac OS X, eller hvis du vil lese mer om Mac OS X, kan du gå til Apples nettsted: guide.apple.com/macosex/.

Bruke Classic i Mac OS X

I tillegg til at du kan bruke Mac OS X-programmer, kan du også fortsette å bruke Mac OS 9-versjoner av programmer ved hjelp av Classic-miljøet. Når du starter Classic, fungerer Mac OS 9-programmer i Mac OS X akkurat slik de gjorde i Mac OS 9. Ulempen er at de ikke kan nyttiggjøre seg Mac OS X-funksjonene, for eksempel det nye brukergrensesnittet. Bare start et Mac OS 9-program, eller åpne et dokument som krever et Mac OS 9-program. Hvis Classic ikke er startet, starter det opp nå.

Når du starter Classic-miljøet, vil det være aktivt selv om ingen Mac OS 9-programmer er åpne. Når Classic er aktivt, åpnes Mac OS 9-programmer og -dokumenter raskere. Du kan stille inn maskinen slik at Classic startes automatisk når du logger på Mac OS X. Velg Apple (🍏) > Systemvalg, klikk på Classic og velg «Start Classic ved pålogging».

Hvis du vil avslutte Classic-miljøet, klikker du på Avslutt i Classic-panelet i Systemvalg.

Viktig Maskinen kan kun startes med Mac OS X. Mac OS 9 kan ikke brukes til å starte maskinen, og tidligere versjoner av Mac OS 9 bør ikke installeres på maskinen.

Forbedre maskinen

Dette kapitlet inneholder informasjon om hvordan du forbedrer maskinen.

Du finner instruksjoner for følgende:

- «Installere ekstra hukommelse» på side 63
- «Installere et AirPort Extreme-kort» på side 69

Advarsel Apple Computer anbefaler at du lar en Apple-autorisert tekniker installere hukommelse. Hvis du vil vite mer, kan du slå opp i informasjonen om service og support som ble levert sammen med maskinen. Hvis du forsøker å installere hukommelse selv, risikerer du å ødelegge utstyret. Denne type skade dekkes ikke av den begrensede garantien.

Installere ekstra hukommelse

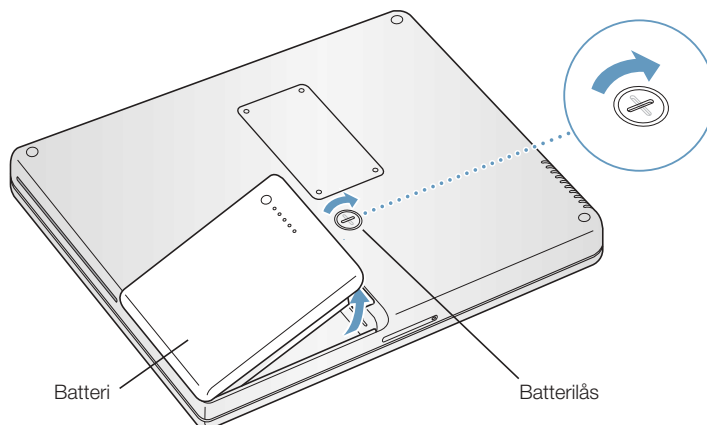
PowerBook-maskinen leveres med en kortplass for hukommelse som du får tilgang til ved å fjerne hukommelsesdøren på undersiden av maskinen. PowerBook-maskinen leveres med 128 MB DDR RAM (Double Data Rate Random-Access Memory) installert på logikkortet og en hukommelsesmodul på 128 MB i kortplassen for hukommelse. I hukommelseskortplassen kan det plasseres en hukommelsesmodul med følgende spesifikasjoner:

- SO-DIMM-format (SO-DIMM = Small Outline-Dual Inline Memory Module)
- 1,25 tommer (3,175 cm) eller mindre
- 128, 256 eller 512 MB
- 200-pinnere
- RAM av typen PC 2100 DDR 266

Maskinen kan ha maksimalt 640 MB RAM. Dette oppnår du ved å installere en 512 MB SO-DIMM-modul i hukommelsesplassen.

Installere ekstra RAM

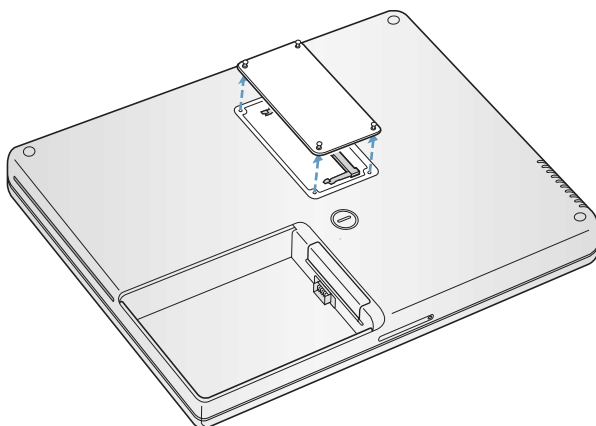
- 1 Slå av maskinen. Koble fra strømforsyningen, telefonledningen og eventuelle andre kabler som er koblet til maskinen. Snu maskinen rundt, og ta ut batteriet.

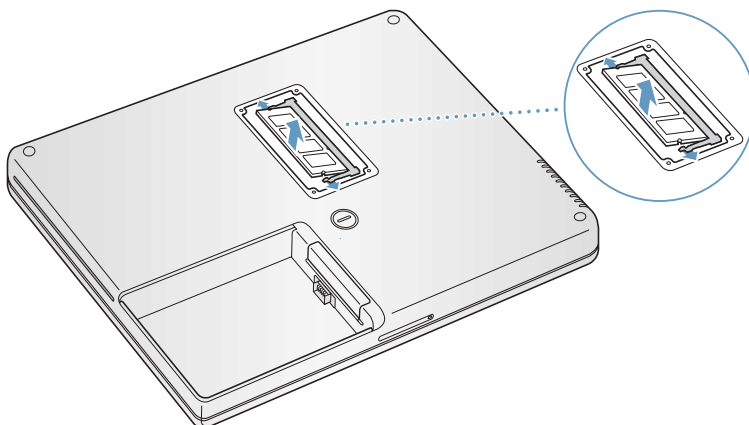
Advarsel De interne komponentene i maskinen kan være varme. Hvis du nettopp har brukt PowerBook-maskinen, bør du vente i 30 minutter etter at du har slått den av, slik at de interne komponentene kan kjøles ned før du fortsetter.

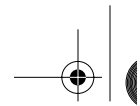

- 2 Ved hjelp av en stjerneskrutrekker (størrelse 00) skrur du ut hukommelsedøren og fjerner den fra undersiden av maskinen.

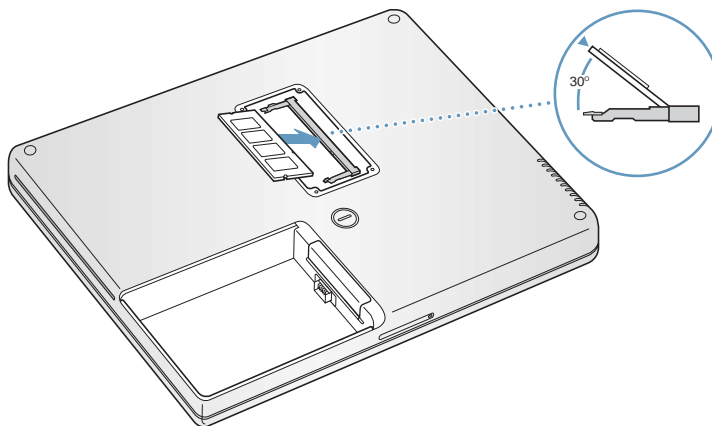

- 3 Hvis du allerede har et hukommelseskort installert, fjerner du det. Trekk tappene i plassen ut fra innsnittene i hukommelseskortet. Kortet skal sprette litt opp.

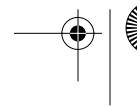
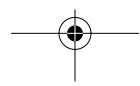
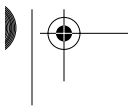
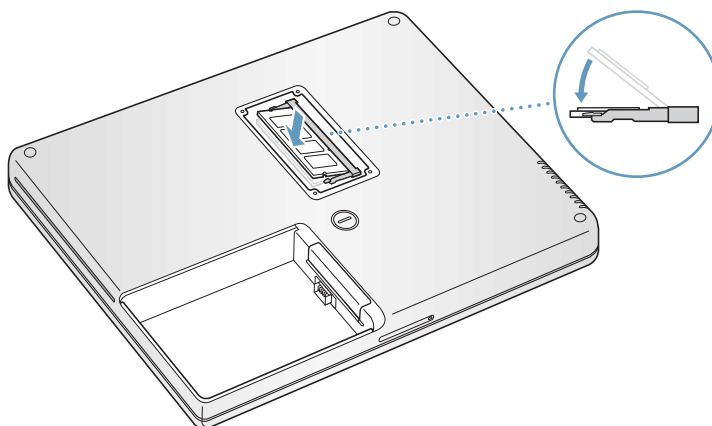

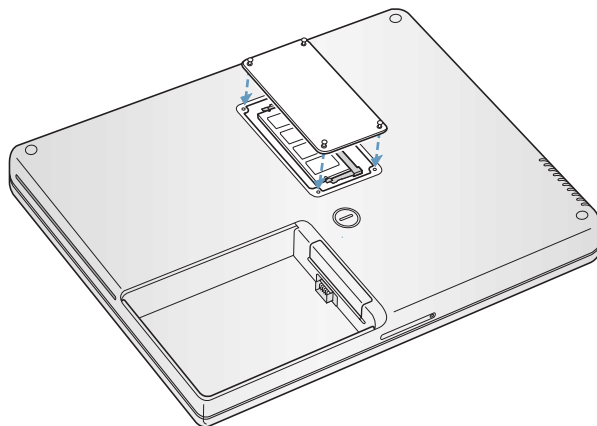
- 4** Sett det nye hukommelseskortet inn i plassen i 30 graders vinkel.

- 5** Trykk ned på hukommelseskortet slik at det låses på plass.

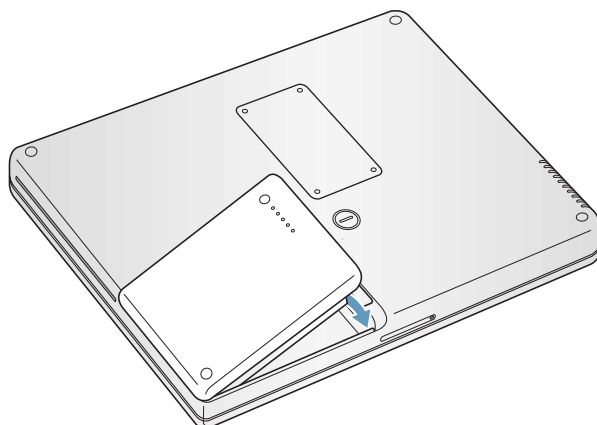

- 6 Sett hukommelsesdøren tilbake på plass, og skru den fast.

Merk: Maskinen kan bli skadet hvis du strammer skruene for hardt til.

- 7 Sett batteriet på plass igjen. Sett venstre side av batteriet i batteriplassen. Trykk forsiktig på batteriets høyre side til batterilåsen låses.

- 8 Koble til strømforsyningen og eventuelle andre kabler som var tilkoblet maskinen.

Kontrollere om maskinen gjenkjenner ny hukommelse

Når du har installert mer hukommelse i maskinen, må du kontrollere om maskinen gjenkjenner den nye hukommelsen. Gjør følgende:

- 1 Slå på maskinen.
- 2 Når skrivebordet vises, velger du Apple () > Om denne maskinen.

Den totale mengden hukommelse omfatter hukommelsen som var i maskinen da du kjøpte den, i tillegg til det du har installert. Hvis du trenger mer detaljert informasjon om hukommelsen som er installert i maskinen, åpner du Apple systemprofil som ligger i Programmer/Verktøy.

Hvis maskinen ikke gjenkjenner hukommelsen eller ikke starter som den skal, slår du maskinen av og går gjennom instruksjonene en gang til for å forsikre deg om at hukommelsen du har installert, er kompatibel med denne maskinen, og at den er riktig installert. Hvis du fortsatt har problemer, tar du ut hukommelsen og leser informasjonen som fulgte med da du kjøpte den. Du kan også ta kontakt med leverandøren av hukommelsen.

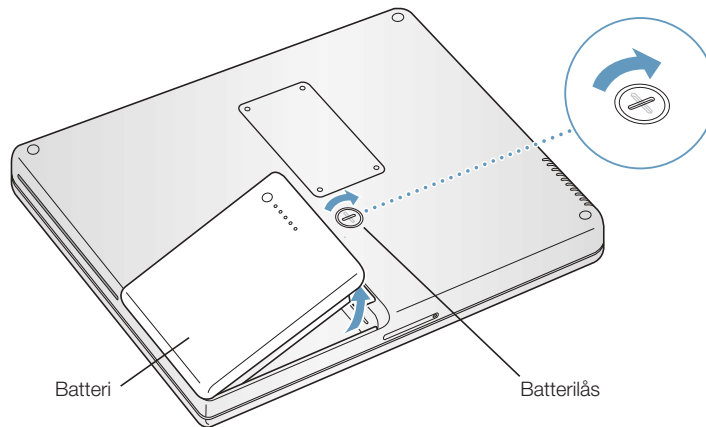
Installere et AirPort Extreme-kort

Hvis maskinen din ikke ble levert med AirPort Extreme-kort, kan du kjøpe et fra en Apple- autorisert forhandler eller fra Apple Store på www.apple.com/store. Du kan installere det selv eller få en Apple- autorisert serviceleverandør til å gjøre det for deg.

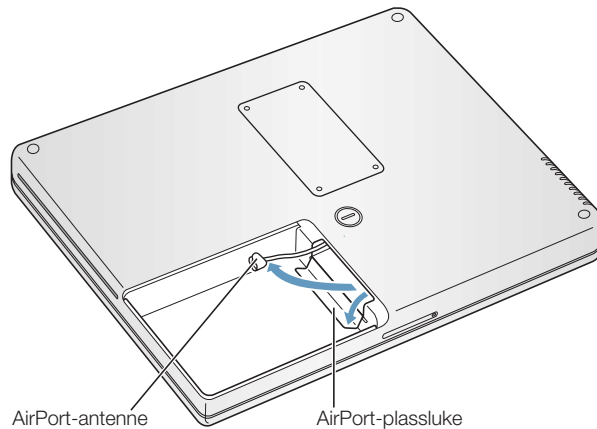
Merk: Denne PowerBook-maskinen er ikke kompatibel med eldre AirPort-kort. Bruk kun AirPort Extreme-kort.

Slik installerer du et AirPort Extreme-kort i PowerBook-maskinen:

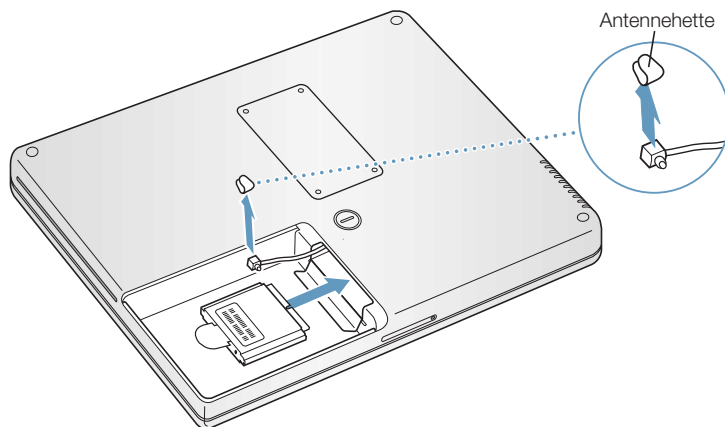
- 1 Slå av maskinen. Koble fra strømforsyningen, telefonledningen og eventuelle andre kabler som er koblet til maskinen. Snu maskinen rundt, og ta ut batteriet.

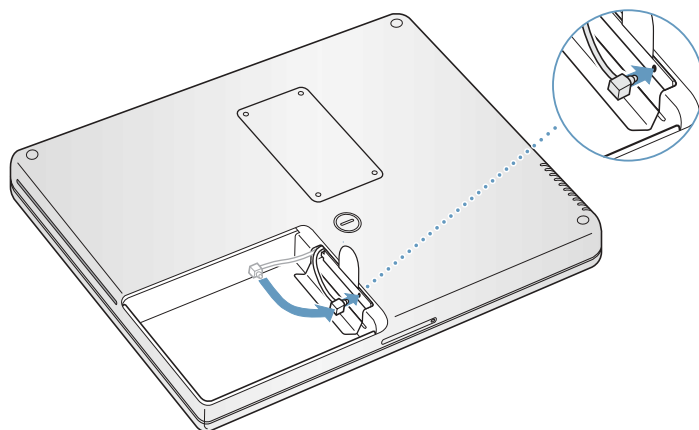
- 2 Åpne luken til AirPort-plassen. Trekk antennen forsiktig ut slik at den henger ut av plassen.

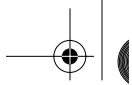

- 3** Fjern antennehetten. Berør forsiktig en metalloverflate inne i maskinen for å fjerne eventuell statisk elektrisitet fra kroppen din. Skyv Airport Extreme-kortet inn i plassen til du kjenner at det smetter på plass.

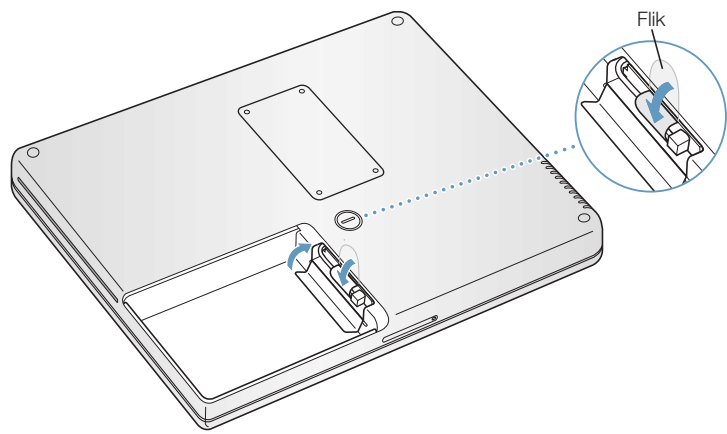

- 4** Koble enden av antennen til AirPort Extreme-kortet.

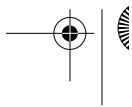
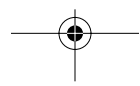
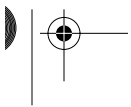
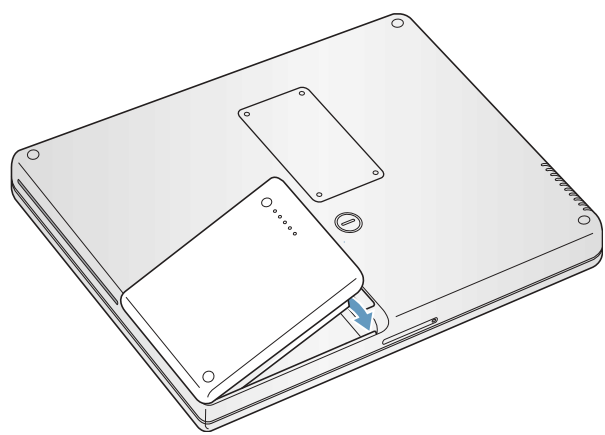

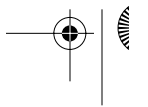
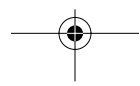
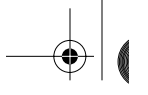

5 Brett fliken under AirPort Extreme-kortet, og lukk luken.

6 Sett batteriet på plass igjen.

Problemløsning

Av og til kan det oppstå problemer når du arbeider med PowerBook-maskinen. Som regel er slike problemer resultatet av programvare som ikke er riktig konfigurert, eller at du bruker systemtillegg som ikke er kompatible med den versjonen av Mac OS (operativsystemet) som du har installert på maskinen din. Andre mindre vanlige årsaker til vanskeligheter er blant annet problemer med Mac OS (kan løses ved å installere maskinens systemprogramvare på nytt eller ved å oppdatere systemprogramvaren) og problemer med maskinvarekomponenter, for eksempel hukommelsen eller harddisken.

Hvis du får problemer med maskinen, er det viktig å huske at det vanligvis finnes en enkel og rask løsning. Når det oppstår et problem, bør du merke deg forholdene problemet oppsto under. Det kan være lurt å notere hva du gjorde før problemet oppsto. Slike notater kan hjelpe deg med å snevre inn mulige årsaker til problemet for så å finne løsningen du trenger. Du bør blant annet merke deg

- hvilket program du brukte da problemet oppsto. (Problemer som kun oppstår når du bruker ett bestemt program, kan skyldes at programmet ikke er kompatibelt med den versjonen av Mac OS du har installert på maskinen.)
- om du nylig har installert programvare på maskinen, spesielt programvare som kan ha lagt inn objekter i systemmappen. (En del programmer installerer systemtillegg som kanskje ikke er kompatible med Classic-miljøet.)
- om du nylig har installert ny maskinvare (for eksempel ekstra hukommelse eller en ekstern enhet).

Innholdet i dette kapitlet

Dette kapitlet inneholder løsninger på problemer som kan hindre deg i å arbeide med maskinen, for eksempel at maskinen «fryser» eller at den ikke vil starte. Du finner mer problemløsningsinformasjon i Mac Hjelp (se side 37), på Apples nettsted for support på www.apple.com/support og i Apple Knowledge Base på kbase.info.apple.com

Problemer som hindrer deg i å bruke maskinen

Maskinen gir ingen respons, og markøren flytter seg ikke:

- Trykk på Kommando-tasten (⌘) og punktumtasten samtidig. Hvis det kommer fram en dialogrute, klikker du på Avbryt.
- Hvis dette ikke har noen effekt, velger du Apple () > Tvungen avslutning og velger det programmet du vil avslutte. Hvis du arbeider i Classic, holder du nede Tilvalg-tasten og Kommando-tasten (⌘) samtidig som du trykker på Esc-tasten. Hvis det kommer fram en dialogrute, klikker du på Avslutt. Arkiver arbeid du holder på med i åpne programmer, og start maskinen på nytt.
- Hvis du ikke greier å tvinge programmet til å avslutte, trykker du på På/av-knappen (⏻) og holder den nede i noen sekunder for å slå av maskinen.
- Hvis maskinen fortsatt ikke gir respons, tvinger du maskinen til å starte på nytt ved å holde nede Kommando-tasten (⌘) og Kontroll-tasten samtidig som du trykker på På/av-knappen (⏻).

Hvis problemet oppstår ofte, velger du Hjelp > Mac Hjelp. Finn fram til emnene som tar for seg hvordan du hindrer og løser problemer. Det er mulig at du må kontrollere om det har oppstått konflikter mellom tillegg på maskinen. Det er også mulig at du må installere systemprogramvaren på nytt. Hvis problemet kun oppstår når du bruker et spesielt program, kontakter du programprodusenten for å undersøke om det er kompatibelt med maskinen.

Maskinen «fryser» ved oppstart, eller du ser et blinkende spørsmålstegn

Hvis du bruker Classic-miljøet i Mac OS X, er det mulig at et systemtillegg ikke er kompatibelt. Mac OS X bruker ikke systemtillegg. Du slår av tillegg ved å åpne Systemvalg, klikke på Classic, klikke på Avansert-fanen og velge Slå av tillegg fra lokalmenyen. Klikk på «Start Classic på nytt».

Hvis dette ikke hjelper, starter du maskinen på nytt mens du holder nede C-tasten samtidig som du setter inn programvareinstalleringsplaten som fulgte med maskinen. (Kontroller at låsetasten (Caps Lock) ikke er trykket ned.)

Hvis den eneste måten du kan få PowerBook-maskinen til å starte på, er å starte den fra programvareinstalleringsplaten, må du installere maskinens systemprogramvare på nytt. Hvis du trenger mer informasjon om hvordan du gjør dette, kan du lese side side 75, slå opp i Mac Hjelp eller åpne programmet for programvareinstallering eller programvaregjenoppbygging og følge instruksjonene på skjermen.

Maskinen starter ikke

- Forsikre deg om at strømforsyningen er koblet til maskinen og til et strømuttak (en vegg- eller flerkontakt) som virker.
- Det er mulig at batteriet må lades. Trykk på den lille knappen på siden av batteriet. (Se side 50). Ett til fem lys skal nå vise batteriets ladenivå.
- Hvis dette ikke virker, trykker du på På/av-knappen (⏻) og holder samtidig nede Kommando- (⌘), Tilvalg-, P- og R-tasten til du hører oppstartlyden for annen gang.
- Hvis du nylig har installert ekstra hukommelse, bør du forsikre deg om at den er riktig installert og kompatibel med maskinen din. Kontroller om maskinen starter hvis du fjerner komponenter du nylig har installert (se side 68).
- Hvis du fortsatt ikke kan starte maskinen på vanlig måte, slår du opp i service- og supportinformasjonen som fulgte med PowerBook-maskinen for å finne ut hvordan du kontakter Apple for å få hjelp eller service til maskinen.

Hvis skjermen plutselig blir svart eller maskinen «fryser» mens du arbeider

Du må starte maskinen på nytt.

- 1 Koble fra alle enheter som er tilkoblet maskinen, bortsett fra strømforsyningen.
- 2 Start maskinen på nytt ved å holde nede Kommando- (⌘) og Kontroll-tasten mens du trykker på På/av-knappen (⏻).
- 3 La batteriet lade til minst 10 prosent før du kobler til eksterne enheter og fortsetter å arbeide på maskinen. Du kontrollerer batteriets ladenivå fra batterisymbolet i menylinjen.

Gjenoppbygge maskinens programvare

Bruk programvareinstalleringsplaten som ble levert sammen med maskinen til å installere Mac OS X, programmer og støtte for Classic-miljøet.

Installere Mac OS X

- 1 Hvis du har mulighet til det, tar du sikkerhetskopi av viktige filer du har på maskinen.
- 2 Sett inn platen for programvareinstallering som ble levert sammen med maskinen.
- 3 Dobbeltklikk på Install Mac OS X-symbolet.
- 4 Følg instruksjonene på skjermen.
- 5 Når du har valgt disken du vil installere på, klikker du på Valg og fortsetter med å følge instruksjonene på skjermen.

Installere programmer og støtte for Classic-miljøet

- 1 Hvis du har mulighet til det, tar du sikkerhetskopi av viktige filer du har på maskinen.
- 2 Sett inn platen for programvareinstallering som ble levert sammen med maskinen.
- 3 Dobbeltklikk på «Install Applications and Classic Support».
- 4 Følg instruksjonene på skjermen.

Merk: iCal, iChat, iMovie, iPhoto og iTunes er en del av Mac OS X. Hvis du vil installere disse programmene, følger du instruksjonene for installering av Mac OS X.

Andre problemer

Problemer med et program

- Hvis du har problemer med programvare fra andre produsenter enn Apple, tar du kontakt med produsenten eller forhandleren. Programvareprodusenter legger ofte ut programvareoppdateringer på sine nettsteder. Du kan stille inn PowerBook-maskinen slik at den automatisk ser etter og installerer ny Apple-programvare ved hjelp av valgpanelet Programvareoppdatering i Systemvalg. Hvis du vil vite mer, velger du Hjelp > Mac Hjelp og søker etter «programvareoppdatering».

Hvis du har problemer med trådløs AirPort-kommunikasjon

- Kontroller at du har stilt inn programvaren i henhold til instruksjonene som fulgte med AirPort Extreme-kortet eller AirPort-basestasjonen.
- Kontroller at maskinen eller nettverket du forsøker å koble til, er i gang og har tilgangspunkt for trådløs tilkobling.
- Kontroller at du er innenfor rekkevidden til den andre maskinen eller nettverkets tilgangspunkt. Elektroniske enheter eller metallstrukturer i nærheten kan føre til forstyrrelser i den trådløse kommunikasjonen og redusere rekkevidden. Du kan kanskje få en bedre forbindelse hvis du flytter eller snur på maskinen.
- Kontroller AirPort-signalnivået:
  - I Mac OS X er det opptil 4 streker i AirPort-symbolet i menylinjen.
  - I Classic-miljøet er det opptil fem grønne prikker i AirPort-delen av kontrollinjen.
- Hvis du vil vite mer, kan du slå opp i AirPort Hjelp (som du finner i Hjelp-menyen) og i veiledningen som ble levert sammen med den trådløse enheten.

Hvis du har problemer med å mate ut en plate

- Avslutt alle programmer som bruker platen, og forsøk igjen. Hvis ikke det fungerer, starter du maskinen på nytt og holder nede styreflateknappen mens maskinen starter.

Problemer med Internett-forbindelsen

- Forsikre deg om at telefonlinjen fungerer og at telefonkabelen eller nettverkskabelen er riktig tilkoblet og fungerer.
- Hvis du bruker en oppringt Internett-tilkobling, må du kontrollere at telefonkabelen er satt inn i modemutgangen (merket med symbolet ☎) og ikke i Ethernet-utgangen (merket med symbolet ↔).
- Velg Hjelp > Mac Hjelp. Her finner du informasjon om hvordan du finner fram til maskinens Internett-innstillinger.

Hvis du har problemer med å bruke maskinen eller arbeide med Mac OS

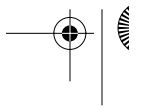
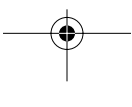
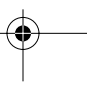
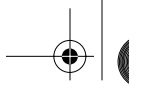
- Hvis du ikke finner løsningen på problemet i denne håndboken, kan du slå opp i Mac Hjelp hvor du finner andre framgangsmåter og mer problemløsningsinformasjon.
- På Apples websted for support på www.apple.com/support finner du den nyeste informasjonen om problemløsning og de nyeste programvareoppdateringene.

Hvis du har mistanke om at det er en feil ved maskinen

- Du kan bruke CD-platen Apple Hardware Test for å finne ut om det er feil ved en av komponentene i maskinen, for eksempel hukommelsen eller prosessoren.

Finne serienummeret på maskinen

Du finner maskinens serienummer i batteriplassen. I «Ta ut eller bytte batteriet» på side 51 finner du instruksjoner for hvordan du tar ut batteriet. Du kan også finne serienummeret ved å åpne Apple System Profiler (i Programmer/Verktøy) og klikke på Systemprofil-fanen.

T I L L E G G

A

Spesifikasjoner

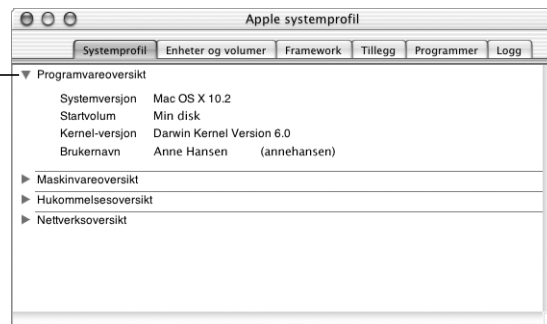
Her finner du en oversikt over produktets spesifikasjoner. Du kan få mer informasjon i Apple systemprofil (i Programmer/Verktøy) og på følgende Internett-adresser: www.apple.com/powerbook og www.apple.com/support

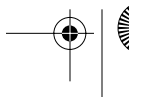
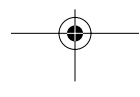
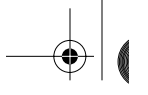
Apple systemprofil

Du kan bruke Apple systemprofil for å få detaljert informasjon om PowerBook-maskinen, for eksempel mengden innebygd hukommelse, harddiskstørrelse, tilkoblede enheter og produktets serienummer.

Du finner Apple systemprofil i Programmer/Verktøy.

Klikk på trekantene i vinduet når du skal vise eller skjule informasjonen for de ulike kategoriene.

T I L L E G G

B

Vedlikehold, bruk og sikkerhet

Rengjøre PowerBook-maskinen

Følg disse retningslinjene når du rengjør utsiden av maskinen og de eksterne delene:

- Slå av PowerBook-maskinen, og ta ut batteriet.
- Bruk en fuktig, myk klut som ikke loer, til å rengjøre utsiden av maskinen. Unngå fuktighet i maskinens åpninger. Sprut aldri rengjøringsmidler direkte på maskinen.
- Ikke bruk rengjøringsmidler på sprayflaske, løsemidler eller slipemidler.

Rengjøre PowerBook-skjermen

Når du skal rengjøre PowerBook-skjermen, gjør du følgende:

- Slå av PowerBook-maskinen, og ta ut batteriet.
- Bruk en fuktig, myk klut som ikke loer, og tørk forsiktig av skjermen. Sprut aldri rengjøringsmidler direkte på skjermen.

Bære PowerBook-maskinen

Hvis du bærer PowerBook-maskinen i en veske eller dokumentmappe, må du passe på at ingen småting (for eksempel binders eller mynter) kan komme inn i maskinen gjennom for eksempel åpningen til den optiske stasjonen.

Oppbevare PowerBook-maskinen

Hvis du ikke skal bruke PowerBook-maskinen over en lengre periode, bør du gjøre følgende for å forhindre at batteriet blir helt utladet:

- La strømforsyningen være tilkoblet.
- Lad opp PowerBook-batteriet før du setter bort maskinen.
- Lad opp og ta ut batteriet når du skal lagre maskinen (dette er spesielt viktig når du skal lagre maskinen i mer enn fem måneder).

Sikkerhetsinstruksjoner for klargjøring og bruk av maskinen

Koble til strømforsyningsenheten

La det alltid være litt plass rundt strømforsyningsenheten. Ikke bruk dette utstyret et sted hvor det er for dårlig luftsirkulasjon rundt strømforsyningsenheten eller datamaskinen. Koble alltid fra strømforsyningen og ta ut batteriet før du åpner maskinen for å installere hukommelse eller ta ut harddisken.

Advarsel Bruk kun den strømforsyningsenheten som fulgte med PowerBook-maskinen. Strømforsyningsenheter (adaptere) til andre elektroniske enheter (også andre PowerBook-modeller og bærbare datamaskiner) kan se riktige ut, men kan skade maskinen.

Koble en telefonlinje til det interne modemmet

Koble alltid fra telefonkabelen før du åpner maskinen for å installere hukommelse eller ta ut harddisken.

Advarsel Ikke koble modemmet til en digital telefonlinje. Tilkobling til en digital telefonlinje kan ødelegge modemmet.

Bruke PowerBook-maskinen

Det er helt normalt at undersiden av dekselet blir varmt når PowerBook-maskinen er i bruk eller når batteriet lades. Skal du bruke PowerBook-maskin lenge, bør du plassere den på en jevn og stabil overflate. Undersiden av PowerBook-dekselet fungerer som en avkjølede overflate som overfører varme fra innsiden av maskinen til den kjøligere luften utenfor. Dekselets underside er konstruert slik at luften under maskinen stadig blir byttet ut, og sørger slik for at enhetene i maskinen holder normal brukstemperatur.

Advarsel Ikke plasser PowerBook-maskinen på en pute eller annet mykt materiale. Dette kan blokkere luftventilene og føre til at maskinen overopphetes. Plasser aldri noe på tastaturet før du lukker skjermen. Gjør du det, er det mulig at maskinen vil slå seg av og på kontinuerlig, noe som raskt bruker opp batteristrømmen. Du må aldri slå maskinen på hvis ikke alle interne og eksterne komponenter er på plass. Det kan være farlig å forsøke å bruke maskinen mens den er åpen eller mangler deler.

Advarsel Bruk av ørepropper eller hodetelefoner med høyt volum kan føre til permanente hørselsskader. Du kan over tid vende deg til et høyt lydvolume som for deg kan virke normalt, men som kan skade hørselen.

Generell sikkerhetsveiledning

For din egen sikkerhet og for å forhindre skade på utstyret, bør du alltid ta følgende forholdsregler.

Koble støpselet fra kontakten (ved å trekke i støpselet, ikke i kabelen), og ta ut batteriet hvis en av følgende situasjoner oppstår:

- Du vil ta ut en eller flere deler
- Strømkabelen eller -kontakten blir ødelagt
- Du søler noe på maskinen
- Maskinen blir utsatt for regn eller annen fuktighet
- Du har mistet maskinen i gulvet eller dekselet er skadet på andre måter
- Du tror at maskinen trenger service eller reparasjon
- Du vil rengjøre dekselet (følg kun den anbefalte framgangsmåten som er beskrevet tidligere i denne boken)

Viktig Den eneste måten du kan koble fra strømmen fullstendig på, er ved å koble fra strømledningen og telefonledningen og ta ut batteriet. Forsikre deg om at i hvert fall den ene enden av strømkabelen er lett å få tak i, slik at du kan koble fra maskinen når du trenger det.

Advarsel Strømledningen er utstyrt med et jordet støpsel. Støpselet passer kun i en jordet veggkontakt. Hvis du ikke får støpselet til å passe i en kontakt fordi kontakten ikke er jordet, kontakter du en elektriker som kan installere en jordet kontakt. Du må aldri koble utstyret til en kontakt som ikke er jordet!

Gjør alltid følgende:

- Hold maskinen borte fra væsker og andre kilder til fukt, for eksempel drikke, oppvaskkummer, badekar, dusjkabinett og lignende.
- Beskytt maskinen mot fuktig eller vått vær, som regn, snø og lignende.
- Les installeringsveiledningen nøye før du kobler maskinen til strømmettet.
- Ta godt vare på denne veiledningen slik at den er lett tilgjengelig når det er nødvendig.
- Følg alle instruksjoner og advarsler som angår maskinen.

Viktig Elektrisk utstyr kan være farlig hvis det blir brukt feil. Bruk av dette produktet, og andre lignende produkter, må alltid skje under oppsyn av en voksen. Ikke la barn få tilgang til interne komponenter i et elektrisk produkt. De bør heller ikke få lov til å håndtere kabler.

Advarsel Dytt aldri inn gjenstander i dette produktet gjennom åpninger i dekselet. Dette kan være farlig og kan forårsake brann eller elektrisk støt.

Apple og miljø

Apple Computer, Inc., erkjenner sitt ansvar for å minimere de miljømessige konsekvensene av selskapets drift og produkter.

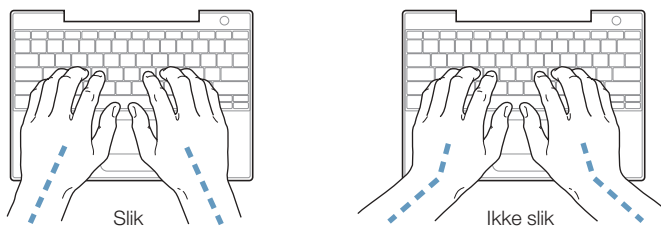
Mer informasjon?

Gå til www.apple.com/about/environment

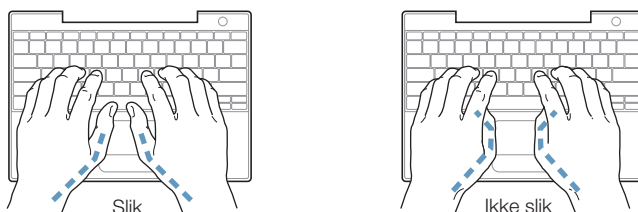
Ergonomi

Tastatur og styreflate

Når du bruker tastaturet og styreflaten, bør du være avslappet i skuldrene. Vinkelen mellom overarmen og underarmen skal være omtrent 90 grader, med hånden og håndleddet i nesten rett linje.

Berør tastene og styreflaten lett, og sørg for å være avslappet i hendene og fingrene. Unngå å arbeide med tomlene vridt under håndflaten.

Endre hendenes stilling ofte for å unngå å bli sliten i håndledd og fingre. Noen datamaskinbrukere kan føle ubehag og smerter i hendene, håndleddene eller armene etter lange arbeidsøkter uten pauser. Hvis du begynner å utvikle kroniske smerter eller ubehag i hendene, håndleddene eller armene, bør du snarest mulig ta kontakt med lege eller fysioterapeut.

Stol

En justerbar stol som gir stabil og behagelig støtte, er best. Juster stolens høyde slik at lår og legger danner en rett vinkel og føttene hviler flatt på gulvet. Stolens ryggene skal støtte korsryggen. Følg instruksjonene fra produsenten om hvordan du stiller inn stolens ryggene slik at det støtter deg best mulig.

Det er mulig at du må justere stolen for å oppnå den riktige vinkelen mellom underarmene og hendene og tastaturet. Hvis dette gjør at du ikke lenger kan sette føttene på gulvet, kan du bruke en fotskammel med justerbar høyde slik at føttene får støtte. Du kan også senke skrivebordets bordplate og slik fjerne behovet for fotskammel. En annen mulighet er å bruke et skrivebord med tastaturbrett som er lavere enn selve bordplaten.

Ekstern mus

Hvis du bruker ekstern mus i stedet for styreflaten, plasserer du musen i samme høyde som tastaturet og innenfor behagelig rekkevidde.

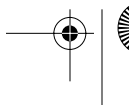
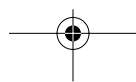
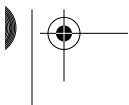
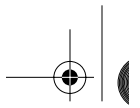
Innebygd skjerm

Juster skjermens vinkel slik at du får minst mulig refleks og gjenskinn fra lys og vinduer. Ikke tving skjermen opp hvis du føler motstand. Det er ikke meningen at skjermen skal kunne åpnes mer enn 140 grader.

Hvis lysforholdene du arbeider i endres eller du flytter maskinen, kan du justere lysstyrken på skjermen.

Mer informasjon?

Gå til nettstedet www.apple.com/about/ergonomics

T I L L E G G

C

Tilkobling til Internett

For å kunne bruke Internett, trenger du konto hos en Internett-leverandør, og oppsett-assistenten kan hjelpe deg med å finne en Internett-leverandør som passer til dine behov. I enkelte land kan ikke oppsettassistenten finne Internett-leverandør for deg. Hvis dette er tilfelle for deg, må du selv ta kontakt med en Internett-leverandør og opprette en konto der. Etterpå bruker du informasjonen i dette tillegget og informasjonen du har fått fra Internett-leverandøren til å klargjøre maskinen for Internett-tilgang.

Hvis du ikke allerede har konfigurert Internett-tilkobling ved hjelp av oppsettassistenten, er det mulig at du kan gjøre det nå. Åpne Verktøy-mappen (i Programmer-mappen), og dobbeltklikk på Oppsettassistent-symbolet. Hvis du ikke vil bruke oppsettassistenten eller hvis det ikke ligger et Oppsettassistent-symbol i Verktøy-mappen, kan du stille inn Internett-tilkoblingen ved hjelp av informasjonen i dette kapitlet.

Enten du kobler til ved hjelp av et vanlig modem, kabelmodem, DSL (Digital Subscriber Line) eller et Ethernet-lokalnettverk, trenger du informasjon fra Internett-leverandøren din eller nettverksadministratoren før du begynner.

Hvis du kobler til før første gang, endrer innstillinger eller legger til en ny konfigurasjon, utfører du instruksjonene som gjelder for din tilkoblingsmetode:

- Oppringt modemforbindelse med PPP (Point-to-Point protocol)
- DSL-, kabelmodem- eller LAN-forbindelse med en av disse konfigurasjonene:
  - Manuelt
  - DHCP
  - PPPoE

Viktig Når du vil begynne å bruke AirPort-basestasjonen, klargjør du den ved hjelp av AirPort oppsettassistent (som ligger i Programmer/Verktøy).

Oppringt forbindelse (PPP)

Den vanligste måten å koble maskinen til Internett på, er å bruke et modem for oppringt forbindelse. Du kobler modemmet til en telefonlinje ved hjelp av en telefonkabel (følger med de fleste Macintosh-maskiner). Modemet bruker PPP (Point-to-Point protocol) for tilkoblingen til en Internett-leverandør:

Hvis du har et eksternt modem, følger du klargjøringsinstruksjonene som fulgte med modemmet da du kjøpte det. Hvis du har et internt modem, skaffer du følgende informasjon fra Internett-leverandøren din og har den tilgjengelig mens du konfigurerer forbindelsen:

- Navn på Internett-leverandør
- Konto- eller brukernavn
- Passord
- Oppringningstelefonnummer
- Alternativt telefonnummer

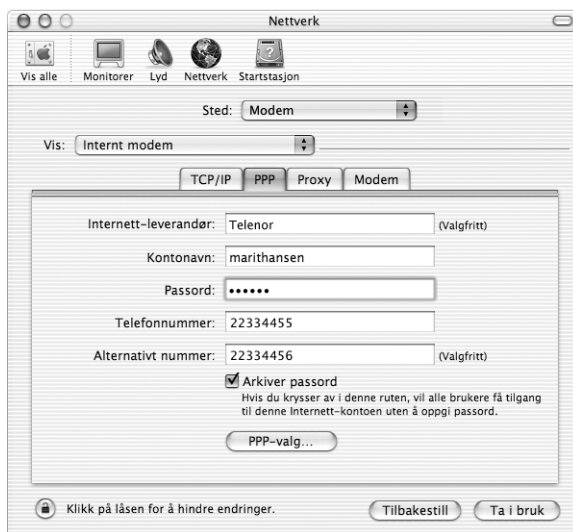
Slik angir du nettverksinnstillinger for utgangen for det interne modemet:

- 1 Velg Apple (🍏) > Systemvalg.
- 2 Klikk på Nettverk.
- 3 Velg Nettverksutganger fra Vis-lokalmenyen, og marker avkrysningsruten Internt modem.

- 4 Flytt Internt modem til øverst i listen over utgangskonfigurasjoner for å gjøre det til det primære, eller foretrukne, nettverksgrensesnittet.
- 5 Velg Internt moden fra Vis-lokalmenyen, og klikk på PPP-fanen.

- 6 Skriv inn informasjonen du skaffet fra Internett-leverandøren, og klikk på Ta i bruk.

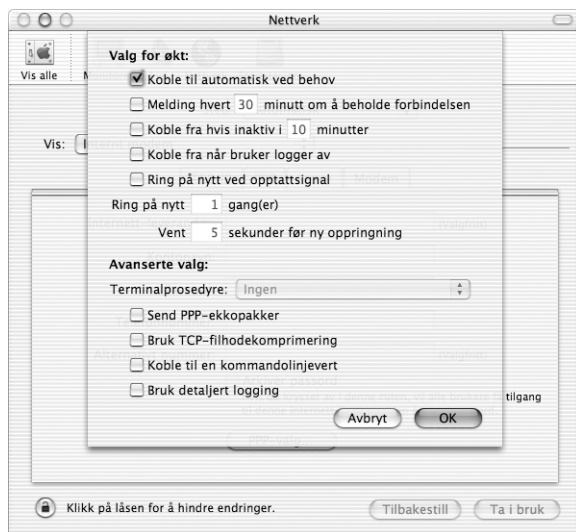
Test Internett-forbindelsen ved å ringe opp Internett-leverandøren og koble til:

- 1 Åpne programmet Internet Connect (som ligger i Programmer-mappen).
- 2 Klikk på Koble til.

Hvis du vil at maskinen skal koble seg til Internett automatisk når du starter et TCP/IP-program, for eksempel en nettleser, gjør du slik:

- 1 Klikk på PPP-valg på PPP-fanen i valgpanelet Nettverk.

- 2 Marker avkrysningsruten «Koble til automatisk ved behov».

- 3 Klikk på OK og Ta i bruk.

DSL-, kabelmodem- eller LAN-forbindelse til Internett

Hvis du kobler til Internett ved hjelp av DSL- eller kabelmodem eller via et lokalnettverk, spør du Internett-leverandøren eller nettverksadministratoren om du skal:

- Konfigurere forbindelsen manuelt. Ved manuell konfigurering oppgir Internett-leverandøren eller nettverksadministratoren en statisk IP-adresse og annen informasjon du skriver inn i valgpanelet Nettverk.
- Bruke DHCP (Dynamic Host Configuration Protocol). Ved DHCP-konfigurering angir DHCP-tjeneren automatisk informasjonen for deg.
- Bruke PPPoE (Point-to-Point Protocol over Ethernet). Hvis du bruker et DSL-modem og trenger brukernavn og passord for Internett-tilkoblingen, er det mulig at du bør konfigurere nettverket til å bruke PPPoE.

Få tak i følgende informasjon, og ha den tilgjengelig når du skal utføre konfigureringen:

- DNS-adresser (DNS = Domain name server) hvis det er nødvendig
- Manuell adressekonfigurering av DHCP eller IP
- IP-adresse
- Ruteradresse
- Subnettmaske

Merk: Hvis verken Internett-leverandøren eller lokalnettverket oppgir DNS-adresser, er det mulig at de angis automatisk.

Først angir du innstillinger for den innebygde Ethernet-utgangen.

- 1 Velg Apple (🍏) > Systemvalg.
- 2 Klikk på Nettverk.
- 3 Velg Nettverksutganger fra lokalmenyen Vis.
- 4 Marker avkrysningsruten Innebygd Ethernet.

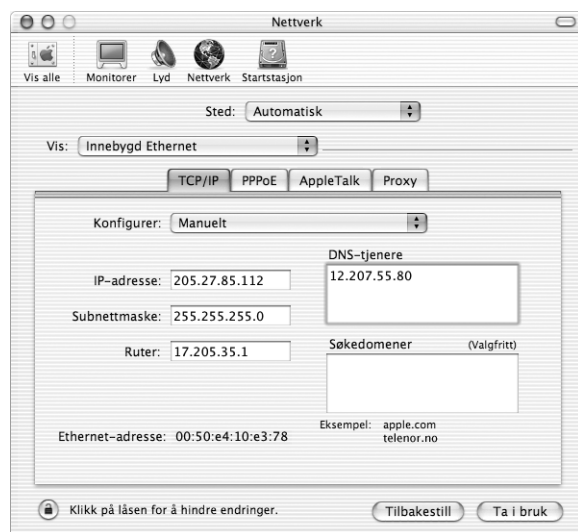
- 5 Flytt Innebygd Ethernet til øverst i listen over utgangskonfigurasjoner for å gjøre det til det primære, eller foretrukne, nettverksgrensesnittet.

Neste trinn er å følge instruksjonene du har fått fra Internett-leverandøren eller nettverksansvarlig, for manuell konfigurering av nettverksforbindelsen med DHCP eller PPPoE.

Manuell konfigurering

Hvis du skal konfigurere manuelt, må du ha klart statisk IP-adresse, ruteradresse og subnettmaske som du har fått oppgitt fra Internett-leverandøren, når du gjør følgende:

- 1 Velg Apple (🍏) > Systemvalg.
- 2 Klikk på Nettverk.
- 3 Velg Innebygd Ethernet fra lokalmenyen Vis.
- 4 Klikk på TCP/IP-fanen hvis det er nødvendig.
- 5 Velg Manuelt fra lokalmenyen Konfigurer.

- 6 Skriv inn informasjonen i de riktige feltene.
- 7 Klikk på Ta i bruk.

Når du har konfigurert nettverkstilkoblingen, er Internett-forbindelsen klar. Test Internett-forbindelsen ved å åpne en nettleser eller et annet TCP/IP-program.

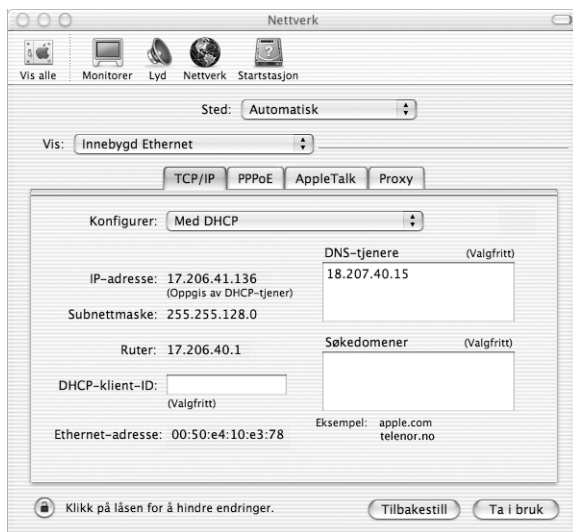
DHCP-konfigurering

Når du har klargjort en DHCP-konfigurasjon, oppgir DHCP-tjeneren automatisk nettverksinformasjonen.

Slik klargjør du en DHCP-konfigurasjon:

- 1 Velg Apple (🍏) > Systemvalg.
- 2 Klikk på Nettverk.
- 3 Velg Innebygd Ethernet fra lokalmenyen Vis.
- 4 Klikk på TCP/IP-fanen hvis det er nødvendig.

5 Velg Med DHCP fra lokalmenyen Konfigurer.

6 Klikk på Ta i bruk.

Test Internett-forbindelsen ved å åpne en nettleser eller et annet TCP/IP-program.

Merk: Med mindre Internett-leverandøren har gitt deg annen informasjon, skriver du ikke noe i feltene DHCP-klient-ID og Søkedomener.

PPPoE-konfigurering

Noen DSL-baserte Internett-leverandører bruker PPPoE (Point-to-Point protocol over Ethernet). Spør Internett-leverandøren om du skal koble til med PPPoE. Hvis du bruker et DSL-modem og trenger brukernavn og passord for å koble til Internett, følger du disse instruksjonene.

- 1 Skaff denne informasjonen fra Internett-leverandøren:
  - Brukernavn og passord
  - DNS-adresser (DNS = Domain name server) hvis det er nødvendig.
- 2 Velg Apple (🍏) > Systemvalg.
- 3 Klikk på Nettverk.
- 4 Velg Innebygd Ethernet fra lokalmenyen Vis.

- 5 Klikk på PPPoE-fanen, og marker avkrysningsruten «Koble til ved hjelp av PPPoE».

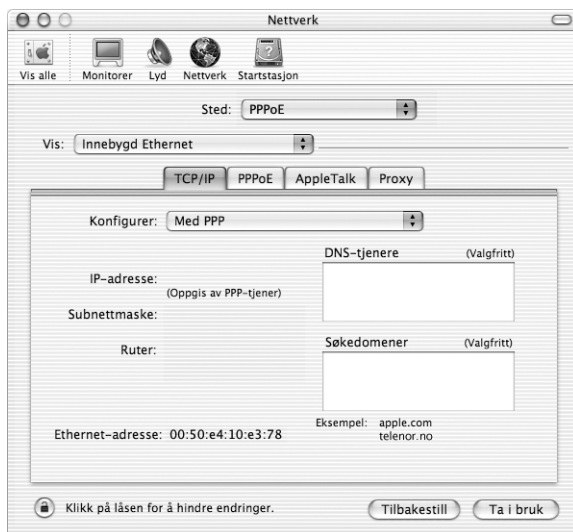

- 6 Skriv inn brukernavnet ditt i Kontonavn-feltet og passordet i Passord-feltet. Hvis du vil at alle som bruker maskinen skal bruke samme tilkoblingsmetode, markerer du avkrysningsruten «Arkiver passord».

Merk: Hvis du vil at maskinen skal koble til Internett automatisk når du åpner et TCP/IP-program, for eksempel en nettleser, klikker du på PPPoE-valg og markerer deretter avkrysningsruten «Koble til automatisk ved behov».

- 7 Klikk på TCP/IP-fanen, og velg enten PPP eller Manuelt fra lokalmenyen Konfigurer (følg instruksjonene fra Internett-leverandøren). Hvis du har fått oppgitt en statisk IP-adresse fra Internett-leverandøren, velger du Manuelt og skriver inn adressen i IP-adresse-feltet.

- 8 Skriv inn DNS-adressene i DNS-tjenere-feltet.

- 9 Klikk på Ta i bruk.

Når du har konfigurert nettverkstilkoblingen, er Internett-forbindelsen klar. Du kan teste Internett-forbindelsen ved å åpne en nettleser eller et annet TCP/IP-program.

Viktig Hvis du ikke markerer valget for automatisk tilkobling, må du åpne programmet Internet Connect, velge riktig konfigurasjon og deretter klikke på Koble til. Hvis du vil vite mer, velger du Hjelp > Internet Connect Hjelp.

Problemløsning

Internett-tilkobling via DSL- eller kabelmodem eller lokalnettverk

Hvis du har Internett-forbindelse via DSL- eller kabelmodem eller lokalnettverk (LAN) og ikke kan koble til, kan du forsøke følgende:

Viktig Instruksjoner som handler om modemer, gjelder ikke for tilkoblinger via lokalnettverk. Lokalnettverktbrukere kan ha huber, svitsjer og tilkoblingsbokser som brukere av DSL- og kabelmodem ikke har. Hvis lokalnettverktbrukere har problemer, bør de heller kontakte nettverksadministratoren enn Internett-leverandøren.

Kontroller kabler og strømforsyning

Forsikre deg om at alle modemkabler er ordentlig koblet til, inkludert strømkabelen, kabelen fra modemmet til datamaskinen og kabelen fra modemmet til vegguttaket. Kontroller kabler og strømforsyningen til Ethernet-huber og rutere.

Slå modemmet av og på, og nullstill modemmaskinvaren

Slå DSL- eller kabelmodemet av, og slå det på igjen etter et par minutter. Noen Internett-leverandør anbefaler at kobler modemmet fra strømnetter ved å trekke støpselet ut av kontakten. Hvis modemmet har en nullstillknapp, trykker du på den enten før du slår modemmet av eller etter at du har slått det på igjen.

PPPoE-tilkobling

Hvis du ikke kan koble maskinen til Internett-leverandøren ved hjelp av PPPoE, kontrollerer du først at alle kabler er riktig koblet til. Deretter slår du modemmet av og på og nullstiller modemmaskinvaren.

Kontrollere Systemvalg-innstillinger

Åpne Systemvalg fra Apple-menyen, kontroller at du har valgt PPPoE og kontroller

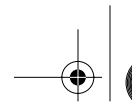
- kontoinformasjonen
- TCP/IP-innstillingene
- at «Innebygd Ethernet» er valgt som primærgrensesnitt

Følg deretter disse instruksjonene:

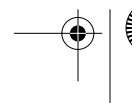
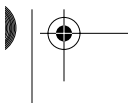
- 1** Velg Apple (🍏) > Systemvalg.
- 2** Klikk på Nettverk.
- 3** Velg Nettverksutganger fra lokalmenyen Vis.
- 4** Flytt Innebygd Ethernet til øverst i listen over nettverksutganger.
- 5** Velg Innebygd Ethernet fra lokalmenyen Vis.
- 6** Klikk på PPPoE-fanen.
- 7** Marker avkrysningsruten «Koble til ved hjelp av PPPoE».
- 8** Kontroller Kontonavn-feltet for å forsikre deg om at det som står der, er informasjonen du fikk fra Internett-leverandøren.
- 9** Skriv inn passordet ditt på nytt (hvis du bruker passord) for å være sikker på at det er riktig.
- 10** Klikk på TCP/IP-fanen. Følg instruksjonene fra Internett-leverandøren om hvordan du fyller ut feltene her.
- 11** Klikk på Ta i bruk.

Nettverkstilkobling

Hvis du har to eller flere maskiner som forsøker å dele en Internett-forbindelse, bør du forsikre deg om at nettverket er riktig satt opp. Du trenger å vite om Internett-leverandøren gir en eller flere IP-adresser.

Hvis kun én IP-adresse er i bruk, må du ha en ruter som kan dele forbindelsen. Slik deling kalles NAT (Network Address Translation). Hvis du trenger informasjon om innstilling, finner du det i dokumentasjonen som fulgte med ruterer, eller du kan spørre den som satte opp nettverket du bruker. En AirPort-basestasjon kan brukes til å utføre en slik ruterfunksjon. Hvis du trenger informasjon om bruk av AirPort-basestasjonen, slår du opp i det skjerm-baserte hjelpsystemet, eller du kan gå til Apples AirPort-websted på www.apple.com/airport. Hvis tipsene over ikke er til hjelp, tar du kontakt med Internett-leverandøren.

Informasjon om kommunikasjonsregulativer

FCC Compliance Statement

This device complies with part 15 of the FCC rules. Operation is subject to the following two conditions: (1) This device may not cause harmful interference, and (2) this device must accept any interference received, including interference that may cause undesired operation. See instructions if interference to radio or television reception is suspected.

Radio and Television Interference

This computer equipment generates, uses, and can radiate radio-frequency energy. If it is not installed and used properly—that is, in strict accordance with Apple's instructions—it may cause interference with radio and television reception.

This equipment has been tested and found to comply with the limits for a Class B digital device in accordance with the specifications in Part 15 of FCC rules. These specifications are designed to provide reasonable protection against such interference in a residential installation. However, there is no guarantee that interference will not occur in a particular installation.

You can determine whether your computer system is causing interference by turning it off. If the interference stops, it was probably caused by the computer or one of the peripheral devices.

If your computer system does cause interference to radio or television reception, try to correct the interference by using one or more of the following measures:

- Turn the television or radio antenna until the interference stops.
- Move the computer to one side or the other of the television or radio.
- Move the computer farther away from the television or radio.
- Plug the computer into an outlet that is on a different circuit from the television or radio. (That is, make certain the computer and the television or radio are on circuits controlled by different circuit breakers or fuses.)

If necessary, consult an Apple-authorized service provider or Apple. See the service and support information that came with your Apple product. Or, consult an experienced radio/television technician for additional suggestions.

Important Changes or modifications to this product not authorized by Apple Computer, Inc., could void the EMC compliance and negate your authority to operate the product.

This product was tested for EMC compliance under conditions that included the use of Apple peripheral devices and Apple shielded cables and connectors between system components. It is important that you use Apple peripheral devices and shielded cables and connectors between system components to reduce the possibility of causing interference to radios, television sets, and other electronic devices. You can obtain Apple peripheral devices and the proper shielded cables and connectors through an Apple-authorized dealer. For non-Apple peripheral devices, contact the manufacturer or dealer for assistance.

Responsible party (contact for FCC matters only): Apple Computer, Inc. Product Compliance, 1 Infinite Loop M/S 26-A, Cupertino, CA 95014-2084, 408-974-2000.

Industry Canada Statement

Complies with the Canadian ICES-003 Class B specifications. Cet appareil numérique de la classe B est conforme à la norme NMB-003 du Canada. Cet appareil numérique de la classe B est conforme à la norme NMB-003 du Canada.

VCCI Class B Statement

情報処理装置等電波障害自主規制について

この装置は、情報処理装置等電波障害自主規制協議会（VCCI）の基準に基づくクラス B 情報技術装置です。この装置は、家庭環境で使用することを目的としていますが、この装置がラジオやテレビジョン受信機に近接して使用されると、受信障害を引き起こすことがあります。

取扱説明書に従って正しい取り扱いをして下さい。

European Community

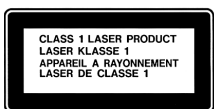
Complies with European Directives 72/23/EEC and 89/336/EEC.

Laserinformasjon

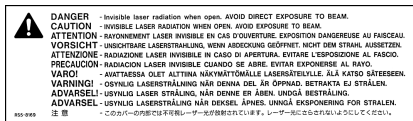
Advarsel Hvis du håndterer utstyret på andre måter enn slik det er beskrevet i håndboken for utstyret, kan det føre til helseskadelig stråling.

Ikke forsøk å ta fra hverandre kabinettet som omgir selve laseren. Laserstrålen som benyttes i dette produktet, er skadelig for øynene. Bruk av optiske instrumenter, for eksempel forstørrelsesglass, sammen med dette produktet, øker risikoen for skader på øynene. For sikkerhets skyld bør du overlate service av utstyret til en Apple-autorisert serviceleverandør.

Hvis du har en intern Apple CD-ROM-, DVD-ROM- eller DVD-RAM-stasjon i maskinen, er maskinen et Class 1-laserprodukt. Class 1-etiketten, som er plassert synlig på maskinen, viser at CD-ROM-stasjonen oppfyller minstekravene for sikkerhet. En serviceetikett er plassert slik at den er lett synlig for servicepersonell. Etikettene på produktet ditt kan se noe annerledes ut enn det som er vist her.

Class 1-etikett

Serviceetikett

Laserspesifikasjoner for kombinert DVD-ROM/CD-RW-stasjon

Laser på lesehode ved lesing av DVD-plater:

- *Type:* halvledende laser GaAs / In(GaAl)P/InGaP
- *Bølglengde:* 655 ± 15 nm
- *Effekt ut av objektivets linse:* 0,33 mW
- *Stråledivergens:* 20 ~ 35 ° (normalt 27 °)

Laser på lesehode ved lesing av CD-plater:

- *Type:* halvledende laser AlGaAs / GaAs
- *Bølglengde:* 784 ± 8 nm
- *Effekt ut av objektivets linse:* lesing = 1,0 mW, skriving = 54,0 mW
- *Stråledivergens:* 15 ~ 19 ° (normalt 17 °)

Laserspesifikasjoner for SuperDrive

Laser på lesehode ved lesing av DVD-plater:

- *Type:* halvledende laser AlGaInp
- *Bølglengde:* 655 ~ 664 nm (normalt 662 nm)
- *Effekt ut av objektivets linse:* lesing = 1,25 mW, skriving = 22,4 mW
- *Stråledivergens:* 18,5 ~ 25 ° (normalt 23 °)

Laser på lesehode ved lesing av CD-plater:

- *Type:* halvledende laser AlGaAs
- *Bølglengde:* 779 ~ 791 nm (normalt 785 nm)
- *Effekt ut av objektivets linse:* lesing = 1,0 mW, skriving = 42,4 mW
- *Stråledivergens:* 14,5 ~ 19,5 ° (normalt 17 °)

Radiofrekvensenergi

Stråling fra AirPort Extreme-kortet er langt lavere enn radiofrekvensenergigrensene som er bestemt av FCC. Du bør imidlertid bruke trådløst utstyr slik muligheten for direkte kontakt er mins mulig ved vanlig bruk.

Informasjon om mus og tastatur

Apples optiske mus er et «Class 1 LED»-produkt. Dette produktet oppfyller kravene i EU-direktivene 72/23/EEC og 89/336/EEC.

Det oppfyller også kravene i den kanadiske ICES-003 Class B-spesifikasjonen.

Høyrisikoaktiviteter

Denne datamaskinen er ikke beregnet på bruk i kjernekraftverk, flynavigasjons- eller kommunikasjonssystemer, luftfartskontroll eller annen bruk hvor feil i maskinen kan føre til død, skader eller alvorlige miljødelegelser.

Om ENERGY STAR®

Som ENERGY STAR®-partner har Apple kommet fram til at alle standardkonfigurasjoner av dette produktet som bruker operativsystemene Mac OS X og Mac OS 9 oppfyller ENERGY STAR®-kravene for energieffektivitet. ENERGY STAR®-programmet er et samarbeid mellom produsenter av kontorutstyr for å fremme energieffektivisering. En reduksjon av energiforbruket til kontormaskiner sparer penger og reduserer forurensning ved å senke energiforbruket.

Informasjon om telefon og Apple 56K-modemer

Gi beskjed til telefonselskapet

Noen telefonselskaper krever at du gir beskjed til deres lokalkontor hvis du kobler et modem til en av deres telefonlinjer.

Information You Need in the United States

The internal modem complies with Part 68 of the FCC rules. On the back of this equipment is a label that contains, among other information, the FCC registration number and ringer equivalence number (REN). If requested, provide this information to your telephone company.

- *Ringer equivalence number (REN):* 0.68 The REN is useful to determine the quantity of devices you may connect to your telephone lines and still have all those devices ring when your telephone number is called. In most, but not all areas, the sum of the RENs of all devices connected to one line should not exceed five (5.0). To be certain of the number of devices you may connect to your line, as determined by the REN, you should contact your local telephone company to determine the maximum REN for your calling area.
- *Telephone jack type:* USOC, RJ-11 An FCC-compliant telephone cord and modular plug are provided with this equipment. This equipment is designed to be connected to the telephone network or premises wiring using a compatible modular jack that complies with Part 68 rules. See the installation instructions for details.

Telephone Line Problems

If your telephone doesn't work, there may be a problem with your telephone line. Disconnect the modem to see if the problem goes away. If it doesn't, report the problem either to your local telephone company or to your company's telecommunications people.

If disconnecting the modem eliminates the problem, the modem itself may need service. See the service and support information that came with your Apple product for instructions on how to contact Apple or an Apple-authorized service provider for assistance.

If you do not disconnect your modem when it is adversely affecting the telephone line, the telephone company has the right to disconnect your service temporarily until you correct the problem. The telephone company will notify you as soon as possible. Also, you will be informed of your right to file a complaint with the FCC.

The telephone company may make changes in its facilities, equipment, operations, or procedures that could affect the operation of your equipment. If this happens, the telephone company will provide advance notice in order for you to make the necessary modifications to maintain uninterrupted service.

The internal modem will not work with party lines, cannot be connected to a coin-operated telephone, and may not work with a private branch exchange (PBX).

Telephone Consumer Protection Act

Telephone Consumer Protection Act fra 1991 gjør det ulovlig å bruke en datamaskin eller en annen elektronisk enhet til å sende meldinger via telefaks med mindre en slik melding inneholder (øverst eller nederst på hver side eller på den første siden som sendes) dato og tid meldingen ble sendt, informasjon om hvem som sender meldingen, og telefonnummeret til maskinen som sender meldingen.

Information You Need in Canada

The Industry Canada (IC) label identifies certified equipment. This certification means that the equipment meets certain telecommunications network protective, operational, and safety requirements. The Department does not guarantee the equipment will operate to a user's satisfaction.

Before installing this equipment, make sure that you are permitted to connect to the facilities of the local telecommunications company. Be sure you use an acceptable method of connection to install the equipment. In some cases, you may extend the company's internal wiring for single-line individual service by means of a certified telephone extension cord. Be aware, however, that compliance with these conditions may not prevent degradation of service in some situations.

Repairs to certified equipment should be made by an authorized Canadian maintenance facility designated by the supplier. Any equipment malfunctions or repairs or alterations that you make to this equipment may cause the telecommunications company to request that you disconnect the equipment.

In Canada, contact Apple at: 7495 Birchmount Road, Markham, Ontario, L3R 5G2, 800-263-3394

Warning Users should ensure for their own protection that the electrical ground connections of the power utility, telephone lines, and internal metallic water pipe system, if present, are connected together. This precaution may be particularly important in rural areas.

Users should not attempt to make such connections themselves, but should contact the appropriate electric inspection authority or electrician.

- **Load number:** 0.2 The load number (LN) assigned to each terminal device denotes the percentage of the total load to be connected to the telephone loop that is used by the device, to prevent overloading. The termination of a loop may consist of any combination of devices, subject only to the requirement that the sum of the load numbers of all devices does not exceed 100.
- **Telephone jack type:** CA-11

Informations Destinées aux Utilisateurs Canadiens

L'étiquette d'Industrie Canada identifie un matériel homologué. Cette étiquette certifie que le matériel est conforme à certaines normes de protection, d'exploitation et de sécurité des réseaux de télécommunications. Le Ministère n'assure toutefois pas que le matériel fonctionnera à la satisfaction de l'utilisateur.

Avant d'installer ce matériel, l'utilisateur doit s'assurer qu'il est permis de le raccorder au réseau de l'entreprise locale de télécommunication. Le matériel doit également être installé en suivant une méthode acceptée de raccordement. Dans certains cas, le câblage appartenant à l'entreprise utilisé pour un service individuel à ligne unique peut être prolongé au moyen d'un dispositif homologué de raccordement (cordon prolongateur téléphonique).

L'abonné ne doit pas oublier qu'il est possible que la conformité aux conditions énoncées ci-dessus n'empêche pas la dégradation du service dans certaines situations. De fait, les entreprises de télécommunication ne permettent pas que l'on raccorde un matériel aux prises d'abonnés, sauf dans les cas précis prévus par les tarifs particuliers de ces entreprises.

Les réparations de matériel homologué doivent être effectuées par un centre d'entretien canadien autorisé désigné par la fournisseur. La compagnie de télécommunications peut demander à l'utilisateur de débrancher un appareil suite à des réparations ou à des modifications effectuées par l'utilisateur ou en raison d'un mauvais fonctionnement.

Veuillez contacter Apple pour des informations supplémentaires:

Apple Canada, Inc.
7495 Birchmount Road
Markham, Ontario
Canada L3R 5G2

Service à la clientèle d'Apple Canada : 800-263-3394

Avertissement Pour sa propre protection, l'utilisateur doit s'assurer que tout les fils de mise à la terre du secteur, des lignes téléphoniques et les canalisations d'eau métalliques, s'il y en a, soient raccordés ensemble. Cette précaution est particulièrement importante dans les régions rurales.

L'utilisateur ne doit pas tenter de faire ces raccordements lui-même; il doit avoir recours à une service d'inspection des installations électriques ou à un électricien, selon le cas.

- *Numéro de charge* : 0.2 L'indice de charge (IC) assigné à chaque dispositif terminal indique, pour éviter toute surcharge, le pourcentage de la charge totale qui sera raccordée à un circuit téléphonique bouclé utilisé par ce dispositif. La terminaison du circuit bouclé peut être constituée de n'importe quelle combinaison de dispositifs pourvu que la somme des indices de charge de l'ensemble des dispositifs ne dépasse pas 100.
- *Type de prise téléphonique* : CA-11

Information You Need in the United Kingdom

This terminal equipment is intended for direct connection to the analogue Public Switched Telecommunications Network and is approved for use within the United Kingdom with the following features:

- Modem facility
- Autocalling facility
- Autoanswer facility
- DTMF signaling

Operation in the absence of proceed indication or upon detection of proceed indication

This product is in conformity with relevant regulatory standards following the provisions of European Council Directives 73/23/EEC (Low Voltage Directive) and 89/336/EEC amended by 92/31/EEC (EMC Directive).

Informationen für Deutschland

Diese Modem-Karte ist als Endeinrichtung vorgesehen und muss an ein TAE mit F-Kodierung angeschlossen werden. Diese Endeinrichtung ist in Konformität gemäss Niederspannungsrichtlinie 73 / 23 / EWG sowie EMC-Richtlinien 89 / 336 / EWG und 92 / 31 / EWG.

Informations pour la France

Ce matériel est conforme aux normes applicables de sécurité électrique d'après la directive 73 / 23 / CEE et aux normes applicables de comptabilité électromagnétique d'après la directive 89 / 336 / CEE, modifié par la directive 92 / 31 / CEE.

Information You Need in Australia

All telecommunications devices are required to be labelled as complying to the Australian telecommunications standards, ensuring the health and safety of the operator and the integrity of the Australian telecommunications network. To provide compliance with the Australian Communications Authority's technical standards, please ensure that the following AT commands are maintained:

- ATB0 (ITU/CCITT operation)
- AT&G0 (no guard tone)
- AT&P1 (33/66 pulse dial make/break ratio)
- ATSO = 0 or ATSO = 1 (no answer or answer greater than one ring)
- ATS6 = 95 (DTMF period between 70–255 ms)
- ATS11 = 95 (DTMF period between 70–255 ms)

For calls that are automatically generated, a total of three call attempts are allowed to a telephone number, with a minimum period between calls of 2 seconds. If the call does not connect after three attempts, 30 minutes must expire before automatic redialing may be initiated. Failure to set the modem (and any associated communications software) to the above settings may result in the modem being non-compliant with Australian telecommunications standards. Under these circumstances a user could be subject to significant penalties under the Telecommunications Act 1997.

This modem must be properly secured in order for you to use it. Telecommunications network voltages exist inside the computer and the telecommunications line connection must be removed before opening the computer.

Information You Need in New Zealand

This modem is fully approved to operate on the New Zealand telecommunications network under Telepermit number PTC 211/01/096. All telecommunications devices are required to hold a Telepermit and be labelled accordingly with the approved Telepermit number to comply with the New Zealand telecommunications standards, ensuring the health and safety of the operator and the integrity of the New Zealand telecommunications network. To ensure compliance, all calls that are automatically generated should not make more than 10 call attempts to the same number within any 30 minute period with a minimum period between calls of 30 seconds. Failure to adhere to these standards may result in the modem being non-compliant with New Zealand Telecom standards. Under these circumstances a user could be subject to significant penalties.

Important The grant of a Telepermit for any item of terminal equipment indicates that only Telecom has accepted that the item complies with minimum conditions for connection to its network. It indicates no endorsement of the product by Telecom, nor does it provide any sort of warranty. Above all, it provides no assurance that any item will work correctly in all respects with another item of Telepermitted equipment of a different make or model, nor does it imply that any product is compatible with all of Telecom's network services.